

T.C.
BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SPOR YÖNETİCİLİĞİ ANABİLİM DALI
SPOR YÖNETİCİLİĞİ BİLİM DALI

BİSİKLETÇİLERİN SPORCU BAĞLILIKLARININ
İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Gamze YERLİKAYA

Danışman
Profesör Dr. Hasan Birol YALÇIN

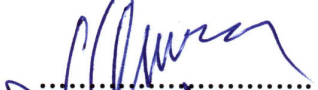

BOLU2019

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

Gamze YERLİKAYA'ya ait "**Bisikletçilerin Sporcu Bağlılıklarının İncelenmesi**" adlı çalışma, jürimiz tarafından **Spor Yöneticiliği** Anabilim Dalında **Yüksek Lisans Tezi** olarak oy birliğiyle/ ~~oy çokluğuyla~~ kabul edilmiştir.

Tez Savunma Tarihi

19.8.2019

Unvan, Adı, Soyadı	İmza
Üye (Tez Danışmanı) : Prof. Dr. Hasan Birol YALÇIN	
Üye : Doç. Dr. Hanifi ÜZÜM	
Üye : Doç. Dr. Ercan POLAT	

Sosyal Bilimler Enstitüsü Onayı

Doç. Dr. Yaşar AYYILDIZ

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ETİK UYGUNLUK BEYANI

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “**Bisikletçilerin Sporcu Bağlılıklarının İncelenmesi**”, başlıklı tezin planlanması sürecinden yazımına kadar olan tüm aşamalarında bilimsel ve etik kurallara uyulduğunu, diğer kişilerin eserlerinden faydalanılması durumunda, atıflarda bulunulduğunu ve faydalanılan kaynakların da kaynaklar listesine alındığını, kullanılan verilerde tahrifat yapılmadığını, tezin çalışmasında tamamının ya da herhangi bir bölümünün bu üniversitede veya herhangi bir üniversitede savunulmadığını beyan ederim.

Gamze YERLİKAYA

03.09.2019

ÖN SÖZ

Tez çalışma sürecimde, bana değerli vaktini ayırıp, sabır gösteren her konuda iyi niyetli ve hoşgörülü yaklaşımıyla özgüven aşılayan çalışmamın her aşamasında bilimsel bilgilerini benimle paylaşıp manevi yardımlarını esirgemeyen çok kıymetli hocam ve tez danışmanım Profesör Dr. H. Birol YALÇIN'a teşekkürü bir borç bilir, saygılarımı sunarım. Ayrıca tez savunma jüri üyeleri Doç. Dr. Hanifi ÜZÜM ve Doç. Dr. Ercan POLAT hocalarıma değerli katkılarından dolayı şükranlarımı sunarım.

Tez sürecimde, tutkunu olduğum bisiklet sporunda benden manevi desteklerini esirgemeyen Türkiye Bisiklet Federasyonu Başkanlığındaki çok kıymetli büyüklerime, anket toplama sürecinde kıymetli hakemlerden, yarış organizasyon yönetimine ve ayırdıkları zaman ve ilgiden dolayı tüm sporculara teşekkürlerimi sunarım.

Benim ben olmamda emeği geçen anneme, babama ve kız kardeşime teşekkür ederim.

Gamze YERLİKAYA

30.08.2019

ÖZET

BİSİKLETÇİLERİN SPORCU BAĞLILIKLARININ İNCELENMESİ

Gamze YERLİKAYA

Yüksek Lisans Tezi

Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. H. Birol YALÇIN

Ağustos – 2019, 64 + xiv Sayfa

Bu araştırmanın amacı, 2017 yılında düzenlenen bisiklet yarışlarına katılan lisanslı bisiklet sporcularının sporcu bağlılıklarının incelenmesine yanıt arayan bir çalışmadır.

Araştırmanın evrenini, Türkiye Bisiklet Federasyonu faaliyet takvimine göre hakemlerin yönettiği yarışlar olarak düzenlenen, Türkiye’deki altı farklı yarış organizasyonuna katılan 406 bisikletçidir. Veri toplama araçları sporcuların branşlarına olan bağlılıklarını belirlemek amacı ile (Kara, Kelecek ve Aşçı 2015) tarafından Türkçeye uyarlaması yapılan Sporcu Bağlılık Ölçeği kullanılmıştır. Ayrıca, demografik bilgi toplamak amacıyla araştırmacı tarafından oluşturulan kişisel bilgi formu yer almaktadır. Bu anket soruları ve bilgi toplama formu 2017 yılında altı farklı bisiklet organizasyonu olmak üzere yarıştan bir gün önce düzenlenen sporcu kayıtları sonrasında rastgele seçilen bisikletçilere gönüllü olarak uygulanmıştır.

Yapılan analiz sonuçlarına göre; bisikletçilerin sporcu bağlılığı alt boyutları cinsiyet değişkeni “dinçlik” alt boyutunda ($p<0,05$) erkeklerin, kadınlara göre daha yüksek puan aldıkları görülmüştür. Bisikletçilerin, medeni durumlarına göre incelendiğinde, bekârlar istatistikî olarak ($p<0,05$) evlilere göre “adanmışlık” boyutunda daha yüksek puan aldığı tespit edilmiştir. Bisikletçilerin eğitim durumuna göre sporcu

bağlılık ölçeğinin “güven” ($p<0,05$), adanmışlık ($p<0,05$), “dinçlik” ($p<0,05$) alt boyutlarında, üniversite eğitimi görmüş kişiler ve ortaöğretim mezunları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu fark üniversite eğitimi görmüş kişiler lehinedir. “Coşku” alt boyutunda ise fark bulunmamıştır. Öte yandan, bisikletçilerin sosyoekonomik statüsü ile sporcu bağlılık alt boyutları arasındaki analiz sonuçlarına göre bireylerin sosyo-ekonomik statüleri “Güven” “Adanmışlık” “Dinçlik” “Coşku” bisiklet bağlılık alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı fark tespit edilememiştir.

Bisikletçilerin, bisiklet seviyeleri değişkenine göre ölçek alt boyutlarının değerlendirildiğinde “güven” alt boyutunda düşük seviyeyi işaretleyen bisikletçilerle yüksek ve çok yüksek seviyedeki bisikletçiler arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,05$). Ayrıca, orta seviye bisikletçilerde yüksek ve çok yüksek arasındaki fark anlamlıdır.

Bisikletçilerin bisiklet yılı, spor yılı, yarışma sayısı ile sporcu bağlılık alt boyutları arasındaki ilişki incelendiğinde, bisikletçilerin, bisiklet yılı ile “güven” ($r=0,11$) ve “coşku” ($r=0,12$) arasında düşük düzeyde anlamlı ilişki saptanmıştır. Spor yılı ile bağlılık alt boyutları arasında anlamlı ilişkiye rastlanmamıştır. Yarışma sayısı ile “güven” boyutunda ($r=0,14$) düşük düzeyde pozitif yönde anlamlı ilişkiye rastlanmıştır.

Sonuç olarak, elde edilen araştırma bulguları ışığında sonuçlar özetlendiğinde; cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu, bisiklet sporu yapma yılı, spor yapma yılı, yarışma yılı ve katılımcıların sosyoekonomik düzey değişkenleri, sporcu bağlılığını belirlemede önemli rol oynadığı söylenebilir.

Anahtar kelimeler: Bisiklet Spor, Spora Katılım, Sporcu Bağlılığı, Bağlılık

ABSTRACT

AN EXAMINATION OF CYCLISTS'S COMMITMENT TO THEIR SPORT

Gamze YERLİKAYA

Department of Sports Management

Thesis Advisor: Professor Dr. Hasan Birol Yalçın

Ağustos – 2019, 64 + xiv Pages

The purpose of this study is to investigate the commitment of cyclists to their sport who participated in the cycling races held in 2017.

The sample of the study was composed of 406 cyclists who have participated in six different races which were held in accordance with the annual activity calendar of the Turkish Cycling Federation. In order to determine cyclists commitment to their sport the Turkish version of “Athlete Engagement Questionnaire” was used (Kara, Kelecek and Aşçı 2015). Furthermore, the questionnaire also included a personal information form which were created by the researcher to collect demographic information. This questionnaire was applied to cyclists who were randomly selected one day before the race. The subjects were voluntarily completed the questionnaire.

According to the results, it was found that men’s scores werestatistically significant than women’s scores in the sub-dimension of “vigor” ($p < 0.05$). Regarding marital status of the cyclists, singles scored statistically higher ($p < 0.05$) in the “dedication” sub-dimension than married subjects. Further, statistically significant differences were found in the sub-dimensions of “confidence” ($p < 0,05$), “dedication” ($p < 0,05$) and “vigor” ($p < 0,05$) between the secondary school graduates and university graduates. This difference is in favor of university graduates. There was no difference concerning “enthusiasm” sub-dimension. On the other hand, there was no statistically

significant difference among the socio-economic status of the subjects in any of the sub-dimensions of “trust” “commitment” “vigor” and “enthusiasm” sub-dimensions.

In terms of cycling levels variable, the cyclists marking the low level scores lower than both the high and very high level cyclists in the sub-dimension of “confidence” ($p < 0,05$).

Furthermore, the difference between high and very high level of cyclists with moderate cyclists was significantly significant ($p < 0,05$).

When the relationship between cyclists' cycling year, sports year, number of competitions and commitment sub-dimensions is examined, there was a low but significant positive correlation between cycling year and sub-dimensions of “confidence” ($r=0,11$) and “enthusiasm” ($r=0,12$). Similarly, a significant low level positive correlation was found between the number of competitions and the “trust” sub-dimension ($r=0,14$). There was no significant relationship between sports year and commitment sub-dimensions.

As a result, when the results are summarized in the light of the research findings; gender, marital status, educational status, year of cycling, year of sport, year of competition and participants' socioeconomic level variables play an important role in determining sports commitment.

Key words: Cycling, Participation in Sports, Athlete Engagement, Commitment

İÇİNDEKİLER

ONAY SAYFASI.....	ii
ETİK UYGUNLUK BEYANI.....	iii
ÖN SÖZ	iv
ÖZET	v
ABSTRACT.....	vii
TABLolar LİSTESİ	xiii
ŞEKİLLER VE GRAFİKLER LİSTESİ.....	xiv

I. BÖLÜM

1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Cümlesi.....	3
1.2. Problem Alanı	3
1.3. Alt Problemler.....	4
1.4. Araştırmanın Amacı	4
1.5. Araştırmanın Önemi.....	4
1.6. Sayıtlar	6
1.7. Sınırlılıklar	6
1.8. Tanımlar	6

II. BÖLÜM

2. İLGİLİ KAYNAKLAR VE ARAŞTIRMALAR	8
2.1. Örgütsel Bağlılık Kavramı	8
2.1.1. Örgütsel Bağlılık Yaklaşımları	8
2.1.1.1. Mowday, Steers and Porter Örgütsel Bağlılık Yaklaşımı.....	8
2.1.1.2. Becker Örgütsel Bağlılık Yaklaşımı.....	9
2.1.1.3. Etzioni Örgütsel Bağlılık Yaklaşımı.....	9
2.1.1.4. Allen and Meyer Örgütsel Bağlılık Yaklaşımı	10

2.1.1.5. O'Reilly ve Chatman Örgütsel Bağlılık Yaklaşımı	10
2.1.1.6. Kanter Örgütsel Bağlılık Yaklaşımı	11
2.2. Örgütsel Bağlılık Düzeyini Belirleyen Faktörler	11
2.3. Örgütsel Bağlılığın Sonuçları.....	12
2.4. Bağlılık İle İlgili Yapılan Diğer Çalışmalar.....	13
2.5. Sporcu Bağlılığını Etkileyen Diğer Boyutlar	16
2.6. Bisikletin Dünyadaki Tarihi Gelişimi	18
2.7. Ülkemizde Bisiklet Sporunun Gelişimi	22
2.8. Olimpiyat Oyunları Tarihinde Türk Bisikletinin Yeri	25
2.9. Bisiklet Yarış Türleri.....	27
2.9.1. Yol Bisikleti	27
2.9.1.1. Yol Yarışı	27
2.9.1.2. Ferdi Saate Karşı	27
2.9.1.3. Takım Saate Karşı	27
2.9.2. Pist Yarışları	28
2.9.3. Dağ Bisikleti	28
2.9.3.1. Cross-Country.....	28
2.9.3.2. Maraton.....	28
2.9.3.3. Downhill	29
2.9.3.4. Four-Cross	29
2.9.4. Gran Fondo	29

III. BÖLÜM

3. YÖNTEM	30
3.1. Araştırma Modeli	30
3.2. Evren ve Örneklem	31
3.3. Verilerin Toplanması	31
3.3.1. Araştırmaya Katılan Bisikletçilerden Alınan Anket Çalışmasının Yapıldığı Bisiklet Yarışları Dağılımı.....	33
3.3.1.1. Salcano Kapadokya Bisiklet Festivali- Mtb - Xce-Xct –Xcp Yarışları.....	33
3.3.1.2. Veloturk Gran Fondo Çeşme.....	33

3.3.1.3. Marmara Gran Fondo	33
3.3.1.4. Erciyes Dağ Bisikleti Dhı-Xce-Xco Yarışları	33
3.3.1.5. Ali Hüryılmaz Türkiye Şampiyonası 6.Etap Kapanış Puanlı Yol Yarışları Antalya	34
3.3.1.6. Salcano Mtb Cup Arnavutköy/İstanbul	34
3.4. Verilerin Analizi.....	35

IV. BÖLÜM

4. BULGULAR VE YORUMLAR	36
4.1. Kişisel Bulgulara İlişkin Bulgu ve Yorumlar.....	36
4.2. Kişisel Özellikler ile Alt Boyutlar Arasındaki Fark ve Bulgular.....	37
4.2.1. Cinsiyet Değişkeni İle Spora Bağlılık Alt Boyutları Arasındaki Farklılık.....	39
4.2.2. Medeni Durum İle Spora Bağlılık Alt Boyutları Arasında Farklılık.....	40
4.2.3. Eğitim Durumu Değişkeni İle Spora Bağlılık Alt Boyutları Arasında Etkileşim	41
4.2.4. Bisiklet Sporundaki Seviyeniz Değişkeni İle Spora Bağlılık Alt Boyutları Arasında Etkileşim.....	42
4.2.5. Sosyo-Ekonomik Düzey Değişkeni İle Spora Bağlılık Alt Boyutları Arasındaki İlişki.....	43
4.2.6. Bisiklet Yılı, Spor Yılı Ve Yarışma Sayıları Değişkenleri İle Spora Bağlılık Alt Boyutları Arasında İlişki.....	44

V. BÖLÜM

5. SONUÇ, DEĞERLENDİRME VE ÖNERİLER	45
5.1. Sonuç ve Değerlendirme	45
5.2. Öneriler	50

KAYNAKLAR	52
------------------------	-----------

EKLER

Ek 1: Kişisel Bilgi Formu	59
---------------------------------	----

Ek 2: Sporcu Bağlılık Ölçeği	61
Ek 3: Etik Kurul Onayı	62
ÖZGEÇMİŞ	63

TABLOLAR LİSTESİ

tablo 4.1: Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Frekans Tablosu	36
Tablo 4.2. Katılımcıların Yaş Değişkenine İlişkin Aritmetik Ortalama, Standart Sapma, En Düşük ve En Yüksek Yaş Değerleri	37
Tablo 4.3: Katılımcıların En Uzun Süre Yaşadıkları Yere Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları	37
Tablo 4.4: Katılımcıların Bisiklet Sporunda Bulundaki Seviye Düzeylerine Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları.....	37
Tablo 4.5: Katılımcıların Spor Yapma Durumu Ve Yaptıkları Diğer Spor Branşına Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları	38
Tablo 4.6: Bisikletçilerin Sporcu Bağlılığı Alt Boyutları Cinsiyet Durumu Değişkeni T Testi	39
Tablo 4.7: Bisikletçilerin Sporcu Bağlılığı Alt Boyutları Medeni Durum Değişkeni T Testi	40
Tablo 4.8: Bisikletçilerin Sporcu Bağlılığı Alt Boyutları Eğitim Durum Değişkeni T Testi	41
Tablo 4.9: Katılımcıların Bisiklet Seviyeleri Değişkenine Göre Ölçek Alt Boyutlarının Post Hoc Tukey Hsd Çoklu Karşılaştırma Testi	42
Tablo 4.10: Bisikletçilerin Sporcu Bağlılığı Alt Boyutları Sosyo-Ekonomik Durum Değişkeni Bağımsız T Testi.....	43
Tablo 4.11: Katılımcıların Bisiklet Yılı, Spor Yılı, Yarışma Sayısı İle Sporcu Bağlılık Alt Boyutları Arasındaki İlişki	44

ŞEKİLLER VE GRAFİKLER LİSTESİ

Şekil 2.1: Bağlılık Düzeylerinin Olası Sonuçları	12
Şekil 2.2: Sporcu Bağlılık Model	18
Grafik 3.1: Araştırmaya Katılan bisikletçilerden alınan anket çalışmasının yapıldığı bisiklet yarışları dağılımı	38

I. BÖLÜM

1. GİRİŞ

Sporu, insanlığın var oluşundan günümüz modern toplumuna uzanan dönüşüm ve değişim sürecinde, bireyler için zihinsel ve ruhsal gelişimlerine fayda sağlayan aynı zamanda kitleleri sağlık, rekabet ve kurallar dahilinde bir araya getiren, enerjilerini hem performans hem fiziksel efor ile tüketebilecekleri aktiviteler olarak tanımlayabiliriz.

Hızla değişen ve gelişen dünyada sporun kendine has çekim gücünün yanı sıra olimpizmin, temel ilkelerinden olan spor faaliyetlerine katılmak bir insan hakkıdır. Bu doğrultuda çalışmanın özünü oluşturan bisiklet sporcularının bağlılığının incelenmesi konusu, bisiklet sporunda insanların ilgisini bu kadar çeken ve bisikletin giderek artan önemli küresel rol oynaması, (Ardahan ve Mert 2014b: 411). Çalışmasında tanımladığı gibi, bisiklet kullanımı, hem ulaşım amaçlı hem de rekreasyonel açıdan kişinin kendisi ve doğa arasında özel bir bağ kurulmasına olanak sağlayan, aynı zamanda rekabet durumunun olduğu profesyonel kullanımı da olan bir spor dalıdır. Bisiklet, kişiyi özgürleştiren, kişinin ruh ve beden sağlığını olumlu etkileyen, sosyal dünyadaki beklentilerinin karşılanmasında birçok fayda yaratan çok iyi bir egzersiz yoludur. Sadece bisiklet sürmeyi bilmek bile daha aktif bir hayatın işaretidir.

Bisiklete binmek herkesin çocukken yaptığı bir şeydir, bisikletle yapılan ilk yolculuk hayat boyunca yapılan tüm yolculukların parçasıdır. Bisiklete ilk kez binmek alışılmış çevreden çıkıp bilinmeyen bir yolda kaybolmaya zorlayan başlangıç gibidir (Kreimer 2012: 151). Düşüncelerinizle baş başa kalabileceğiniz yalnız ya da bir grup arkadaşla sosyalleşebileceğiniz bir macera hissini bireylere ulaştırır. İşte bu esneklik bisikletçiliği bu kadar çekici kılmaktadır. Dağ bisikleti, tepe iniş yarışları, ikili slalom,

4X, zamana karşı yarışlar ve BMX bunların hepsi, hızlı ve yakın rekabetten büyük heyecan duyan kişilerin hayal gücünü geliştirerek ufkunu açar. (Sidwells 2003: 21).

Bisiklet kullanımı üç farklı aşamada açıklanabilir. Bunlardan bazıları, serbest zamanı değerlendirmek amaçlı açık alanda bisiklet kullanımı, şehirde ulaşım amaçlı bisiklet kullanımı ve sportif müsabakalarda bisiklet kullanımınıdır. (Ardahan ve Mert 2014b: 411).

Hem ulaşım hem serbest zaman amaçlı bisiklete binmeyi çoğu zaman birbirinden ayırmak gerekebilir. (Ritchie vd. 2010; Streicher ve Saayman 2010). Her ikisi de açık havada yapılan etkinlikler olduğundan serbest zamanda bisiklet kullanan bir kişi şehir içi ulaşımı tercih ederken, ilk önceliği ulaşım amaçlı bisiklet binmek olan birinin, ikincil kullanım hedefinde serbest zaman etkinliği yer alabilir. Örnek vermek gerekirse, iş yerine giden bir kişi ulaşım amaçlı bisiklet kullanırken, iş çıkışında rekreatif amaçla bisikleti ile dolaşabilir. (Aktaran: Ardahan ve Mert 2014b: 411). Yarışmak ve rekabet için yapılan bisiklet sporu düzenli ekip ile antrenmanlara katılımı amaçlayan sistematik bir uğraştır.

Günlük hayatta kullanım alanı giderek yaygınlaşan bisikletin bireylere sağladığı avantajlar fiziksel beceri ve sağlık açısından iyileştiriciliğinin yanı sıra bisiklet kullanımı sosyal etkileşim, kendini gerçekleştirme gibi olumlu etkileri vardır.

Bisiklet her yaştan ve cinsiyetten birey için mümkün olan bir aktivitedir. Türkiye’de en sık yapılan aktiviteler arasında beşinci sırada yer alırken, ülkemizde toplumun sadece %17’si bisiklet kullanımını tercih ediyor.2000 yılında evlerin %14’ünde bisiklet varken bu oran 2014’te %30 olmuştur. OECD (İktisadi İşbirliği ve Gelişme Teşkilatı)ülkeleri arasında sondan üçüncü, Avrupa ülkeleri arasında sondan beşinci sırada yer alır.(Bisiklet ve Algısı 2015, <https://aktifyasam.org.tr/pdf/bisiklet-algisi-raporu.pdf>, 17.3.2019 tarihinde erişildi).

Bisikletin dünyadaki kullanımını incelendiğinde, Kuzey Avrupa’nın yanı sıra Asya Kıtası da bisiklet dostu ülkeler olarak kabul edilmektedir. (Koçak 2016: 5761).

Çalışmanın bir diğer konusu ile ilişkili olarak bağlılık ise (O'Reilly III ve Chatman 1986; O'Reilly1995; Chatman 1991; Handy 1985) kişinin örgüt içinde diğer kişilere yakınlık duyma güdüsü ile kendisini tanımladığı özdeşleşme durumu, kişisel ve örgüt amaçları dâhilinde değerler sistemini adanmışlık ile ilgili anlatan araçsal bir birliktelik ile ahengi kapsayan genel bir kavram olarak nitelendirir. (Balay 2014: 16).

Bağlılık konusu ile ilişkili tanımlar çok olmasına karşın bu tanımların büyük çoğunluğu davranışsal ve tutumsal olarak iki ana kavram üstünde yoğunlaşmaktadır. Davranışsal bağlılık, örgütün ötesinde bireyin davranışlarına yöneliktir. Birey bir davranışı gerçekleştirdikten sonra bazı faktörlerin etkisiyle o davranışı devam ettirmekte ve ona uygun şekilde, onu haklı çıkartan tutumlar sergilemektedir gibi bir örnek verilebilir. Bu gibi tutumlar, davranışın yinelenme ihtimalini artırmaktadır. (Meyer ve Allen 1991: 62; Oliver 1990: 20). Tutumsal yaklaşımı savunan araştırmacılara göre bağlılık; bireyin çalışma ortamını değerlendirip kişiyi örgütle bütünleştiren duygusal etkenlerle kişinin örgüte katılımını bağlayıcı faktörler olarak ortaya çıkar (Clifford 1989: 144). (Aktaran: Çöl ve Gül 2005:292).

Çoğu spor branşında olduğu gibi bisiklet sporu alanında ilerleme gösterebilmek için, güç, sabır, irade, öğrenme isteği, bilgi donanımı, ilgi ve alanında tecrübeli kişilere saygı duymak gerekiyor. Bisiklet kültürünü yaygınlaştırma, sporun gelişimine katkı sağlama boyutunda sporcu yetiştirmede gösterebildiğimiz çaba, bir açıdan da bu spora olan bağlılıktan geçtiği söylenebilir. Bu görüşten hareketle bu çalışmada sporcu bağlılığı ile bisiklet sporu arasındaki dinamik ilişki incelenecektir.

1.1. Problem Cümlesi

Bu çalışma bisiklet sporu yapan bireylerin(sporcuların) bisiklet sporunun bazı değişkenlere göre incelenmesi ve kişisel bilgilerle karşılaştırmak amacıyla yapılacaktır.

1.2. Problem Alanı

Bisiklet sporu yapan sporcuların, bisiklet sporuna bağlılık düzeylerinin incelenmesi bu araştırmanın problem alanını oluşturmaktadır.

1.3. Alt Problemler

1. Cinsiyet değişkenine göre spora bağlılık alt boyutları (güven, adanmışlık, dinçlik, coşku) arasında farklılık var mıdır?
2. Medeni durumuna göre spora bağlılık alt boyutları arasında farklılık var mıdır?
3. Eğitim durumu değişkeni ile spora bağlılık alt boyutları arasında etkileşim var mıdır?
4. Bisiklet sporundaki seviyeniz değişkeni ile spora bağlılık alt boyutları arasında etkileşim var mıdır?
5. Sosyo- ekonomik düzey değişkeni ile spora bağlılık alt boyutları arasında farklılık var mıdır?
6. Bisiklet yılı, Spor yılı ve Yarışma sayıları değişkenleri ile spora bağlılık alt boyutları arasında ilişki var mıdır?

1.4. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada amaç, bisiklet sporunda elit düzeyde ilgilenen bisikletçilerin spora bağlılıklarının incelenmesi ile sporcu bağlılık ölçeğinin güven, adanmışlık, dinçlik, coşku alt boyutlarının belirleyicisi olup olmadıklarına, aynı zamanda cinsiyet, medeni durum, eğitim, spor yapma yılı, bisiklet sporu yapma yılı, yarışma yılı, bisiklet sporundaki seviye durumu ve sosyoekonomik düzey özelliklerine göre farklılaşp farklılaşmadığını inceleyip yapılacak analizler sonrasında sporcuların bisiklet sporuna olan bağlanma nedenleri ve bağlılık farklılıkları ortaya konacaktır.

1.5. Araştırmanın Önemi

Her geçen gün spordaki insan davranışının karmaşıklığını ve spor faaliyetleriyle ilgili algılanan etkileşimi daha iyi anlamak, sporcuların farklı rekabet düzeylerinde katılımlarının rolünü incelemek, ustalık becerilerine nasıl yönlendirildiklerini ve

sporlarına devam etmelerini sağlama konusu, araştırmacıların olduğu kadar antrenör ve spor sektörünün de sporcuları değerlendirmek için ölçme araçlarının geliştirilmesi bakımından odak noktası haline gelmiştir. Bu açıdan incelendiğinde sporcu bağlılığı, başarılı olmak için olağanüstü miktarda zaman ve çaba harcaması gereken elit sporcular için özellikle uygun olabileceğini öne sürmektedir. (Babić , Šarac, Missoni, ve Sindik 2015: 521).

Gençlerin spora katılımlarının temel nedenleri arasında bağlılık kalitesiyle yani, spora olan ilgileri ve spor yapmaktan aldıkları zevk ile ilişkili olduğunu varsayılmaktadır. Ayrıca sporcu bağlılığı, araştırmacıların spordaki insan davranışının karmaşıklığını daha iyi anlamalarına ve pozitif spor deneyimlerinin tanıtımları için bir çerçeve sunmalarına izin verebilir. Dahası, sporcunun bağlılığı, başarılı olmak için olağanüstü miktarda zaman ve çaba harcayan elit sporcular için özellikle önemli olabilir. (Lonsdale, Hodge, Raedeke 2007).

Bu açıdan baktığımızda, rekabetçi spora katılım, sıkı bir fiziksel antrenman gerektirir ve sporcuları, antrenman ve performansla ilişkilendirilen çeşitli psikolojik taleplere ve performanslara maruz bırakır. (Gustafsson, Hassm´en ve Lundqvist 2007). Bu taleplerin sporcu motivasyonu ve nihayetinde refah için etkileri vardır. Sporcuların fiziksel ve zihinsel taleplerine başarılı bir şekilde adapte olmaları sayesinde, sporcular spor düzeylerinde uzmanlık kazanabilirler. Alternatif olarak, sporun taleplerine başarılı bir şekilde uyum sağlayamayan sporcular tükenmişlik gibi uyumsuz sonuçlar alabilir. (J. D. DeFreese ve Alan 2013: 180).

Türkiye’de bisiklet branşında performans gösteren sporcuların bağlılıklarının incelenmesi, ülkemizde daha önce buna benzer bir çalışma yapılmadığından literatüre ve bundan sonraki araştırmalar için kaynak niteliği taşıması bakımından önemlidir. Bu doğrultuda, araştırmadan elde edilen verilerin Türkiye’de bisiklet sporunun yaygınlaşması, sporcuların spor alanındaki davranış ve bağlılık nedenlerini anlamak açısından daha iyi değerlendirilmesi, bisiklet sporuna yönelen katılımcıların artması ve onların ihtiyaçlarının daha iyi algılanıp, sporcuların eğilimlerine göre ihtiyaçlarının daha iyi karşılanmaları için spor yöneticilerine, bisiklet sporu ile ilgilenen işletme ve organizasyonlara yardımcı olması bakımından önem taşımaktadır.

1.6. Sayılılar

Katılımcıların uygulanan ölçeklerde belirtilen sorulara içtenlikle yanıtladıkları varsayılmıştır.

Sporcu Bağlılık Ölçeğinin bisiklet sporcularının bağlılıklarını doğru ölçtüğü varsayılmıştır.

1.7. Sınırlılıklar

Bu araştırma 2017 yılında altı farklı ilde düzenlenen bisiklet yarışına katılan 406 bisikletçinin gönüllü anket ve kişisel bilgi formundaki; cinsiyet, yaş, medeni durum, eğitim, yaşanılan yer, spor yapma yılı, bisiklet sporu yapma yılı, bisiklet yarışına katılım sayısı, bisiklet sporundaki seviye durumu, gelir, başka spor branşı ile ilgilenme durumu, meslek ve sosyo-ekonomik düzey değişkeni gibi görüşler ile sınırlıdır.

1.8. Tanımlar

Türk Dil Kurumuna göre bağlılık; bağlı olma hali, bir kişiye karşı sevgi, saygı yakınlık duyma ve bunu gösterme, sadakat anlamını ifade eder.

Toplumsal davranış ve duyguların her durumda yer bulduğu bir anlatım biçimi olarak bağlılık, diğer bir söyleyiş biçimi ile sadakat, sadık kalma anlamını taşır. Bağlılık kavramı, bireyler tarafından önemli bir ifade yansıtış biçimi olarak aynı zamanda bir kuruma, bir düşünceye, bir kişiye veya kendimizden daha üstün gördüğümüz bir duruma yönelik gösterdiğimiz bağlılık ve yerine getirmek zorunda olduğumuz bir sorumluluğu göstermektedir. (Balay 2014: 15)

Spora bağıllık kavramı, literatür sporcu bağıllığı kavramı ile ilgili her ne kadar az referans gösterse de bu kavram günümüzde farklı araştırmacıların ilgisini çekmiştir.

Spor bağıllığı “spor katılımına devam etme isteğini ve çözümünü temsil eden psikolojik bir yapı” olarak tanımlanmıştır (Scanlan, Carpenter, Schmidt, Simons ve Keeler 1993: 6). Bu tanıma rağmen, spor bağıllığı ile ilgili çalışmaların çoğu, spor aktivitelerine katılım gibi potansiyel davranışsal ve psikolojik sonuçlarından ziyade, öncüllerine odaklanmıştır. Başlangıçta, spor bağıllığı, etkinlikten yararlanma, kişisel faaliyetler, faaliyetlerden elde edilen faydalar, sosyal faaliyetler tarafından sağlanan alternatif faaliyetlere ve kısıtlamalara olan çekicilik olarak nitelendirirken (Scanlan, Simons, Carpenter, Schmidt, vd. & Keeler 1993; Scanlan vd. 1993), tarafından belirlenen tek boyutlu bir yapı olarak araştırılmıştır. Bugüne kadar, bu tek boyutlu yapıya dayanan çalışmalar, bağıllık ve davranışsal sonuçlar arasındaki ilişki hakkında çelişkili sonuçlar bildirmiştir (Casper, Gray ve Stellino, 2007; Weiss, Weiss ve Amorose 2010). Örneğin, (Weiss vd 2010) genç kadın cimnastikçiler üzerinde yaptıkları çalışmada, psikolojik bağıllığın davranışsal sonuçlara, eğitimin yoğunluğuna ilişkin ölçülen herhangi bir olguya doğrudan etkisi bulunmamıştır. Wilson vd (2004), spor bağıllığının başlangıçtaki tek boyutlu yapısını genişletmişlerdir. Bu ayırım, Brickman'ın (1987) bağıllık anlayışını, yükümlülük duygusu ve fonksiyonel çözümle birlikte kabul etme önerisine dayanıyordu. (Aktaran: Santi, Bruton, Pietrantonio ve Mellalieu 2014: 852).

Bisikletçi, Türk Dil Kurumuna göre bisiklet sporu yapan kimse, çift tekerli. Diğer bir bakış açısı ile bisiklet insan gücünün pedal yardımıyla hareket eden iki tekerleğe aktarıldığı, motorsuz bir araçtır. Fransa'da velespit, Osmanlı'da derrace ve İngiltere'de bike (bayk) ya da cycle (saykıl) adıyla anılmıştır. Günümüzde, birçok özelliği artırılmış. Zaman içinde konforu geliştirilmiş; spor, ulaşım, serbest zaman eğlencesi, hizmet ve gösteri amaçlı kullanım alanı olarak günümüzdeki hâline gelmiştir. Bisikleti spor olarak kullanım alanına göre dört başlıkta inceleyebiliriz: Yol yarış bisikleti, Pist yarış bisikleti, Dağ yarış bisikleti, BMX bisikleti. (Aydilek ve Sarıççek 2018: 23).

II. BÖLÜM

2. İLGİLİ KAYNAKLAR VE ARAŞTIRMALAR

2.1. Örgütsel Bağlılık Kavramı

Örgütsel bağlılık, literatürde bağlılık kavramını çeşitli şekillerde kullanıldığını ve bu durumun farklı tanımları ortaya çıkardığını göstermektedir. O'Reilly ve Chatman (1986)'a göre bağlılık, kişinin zihnini örgüte ne kadar kan alize ettiğini ve kişinin örgüte psikolojik bağlı olmasıdır. (Schwenk 1986)'e göre bireyin belirli bir hareket durumuna bağlılığı, belirgin bir ödül veya ceza olmasa da yaptığı işi sevme ve o işi sürdürme arzusudur. (Gaertner ve Nollen 1989)'a göre bu kavramı örgütün amaç ve değerlerine yanlı, duygusal bağlılığı, amaç ve değerleri ile öncül hedef olarak maddi kaygılar duymadan özdeşleşme olarak nitelendirir. (Balay 2014: 18).

1950'li yıllarda başlayan örgütsel bağlılık ile ilgili yapılan çalışmalar, bu konunun uzmanı kabul edilen birçok araştırmacı ve onlar tarafından oluşturulan önde gelen yaklaşımları şu şekilde sıralanabilir;

2.1.1. Örgütsel Bağlılık Yaklaşımları

2.1.1.1. Mowday, Steers and Porter Örgütsel Bağlılık Yaklaşımı

Davranışsal bağlılık ve tutumsal bağlılık olarak iki ana sınıfta değerlendirmiştir. (Koç 2009: 202). Kişi sergilediği tutumlar ve örgüte bakış açısı neticesinde bir eylemde bulunup harekete geçiyor ise bu onun o işe karşı duygusal bir yönelimde olup davranışsal bağlılığının göstergesidir. Örgütte devam etme veya ayrılma niyeti gibi

davranışsal yaklaşımlardır. Tutumsal bağlılık ise kişinin kendi manevi çıkar ve amaçlarının örgütün hedef ve değerleri ile özdeşleştirilmesi ve bu doğrultuda olan bir bağlılık türüdür.

2.1.1.2. Becker Örgütsel Bağlılık Yaklaşımı

Kişi çalıştığı kurumda duygusal olarak bağlanmadığı için bu bağlılık olmadığında kendi çıkarlarının sağladığı faydaları kaybetme düşüncesini göz önünde tutar. Böylelikle çalışan örgüte bağlanmaması durumunda bu kaybettiklerinin bilincine varıp örgüte bağlılık göstermektedir.(Ritzer ve Trice 1969). Bu şekilde bir bağlılık duymamanın tutumsal değil davranışsal olduğu açıktır. Becker (1960: 36-39) çalışanların yan bahis kuramının nedenlerini dört ana grupta açıklar. Toplumsal beklentiler; çalışanın içinde yaşadığı çevrenin genel kültürel değer yargılarının etkisinde kaldığı ve bu anlamda çalışanın davranışlarını kısıtlayan yan bahisler olarak değerlendirilir. Bu tarz yan bahislere örnek olarak çalışanın sıklıkla iş değiştirmesi toplum tarafından güvenilir bir durum gibi görülmez. Bürokratik düzenlemeler; kişisel olmayan, çalışanın bürokratik nedenlerden etkilendiği durumdur. Örneğin, çalışanın emekli maaşında yapılan kesintilerdir. Böyle bir durumundan kaynaklanan kesintilerden hak ettiği ücreti alamayacaktır. Kişisel uyum ve sosyal roller; çalışanın içinde yer aldığı sosyal etkileşim ile uyum göstermiş olması, yan bahis olarak değerlendirilebilir ve kişinin bağlılık göstermesi sonucunu ortaya koyabilir. Örnek olarak, kişi kendisini dürüst biri olarak nitelendirmişse bu duruma alışkın olduğu için yalan söyleme ihtiyacı hissetmez ve bu durumdan endişe duymaz. Sosyal süreçler; bu bağlılık türünde çalışanın geçmiş tecrübeleri ile ortaya koymuş olduğu ekonomik ya da sosyal çıkarlarını, örgüt üyeliğinin bitmesi durumunda kaybedecekleri ile ilgili endişeleri temeline dayanır ve bur durum örgüte bağlanan davranışsal bir bağlılıktır. (Aktaran: Diker 2014: 43).

2.1.1.3. Etzioni Örgütsel Bağlılık Yaklaşımı

Bireyleri, beklenti ve değerlere göre tutum sergilemeye yönlendiren üç farklı güçten söz eder. Bu güçler, sembolik güç, ödüllendirici güç ve korkutma gücüdür. Sembolik gücü örgütle çalışan arasındaki karşılıklı alış veriş ile ifade edilebilir.

Cezalandırıcı ya da korkutma gücü, çalışanın psikolojik olarak örgüte bağlı hissetmediği durumlarda beklenti ve değerlere göre davranış göstermemesi ile ilgilidir. Ödüllendirici güç bireyin örgüt ile uyumlu istek ve beklentilerinin olmasının sonucunda oluşur. Bu güç ücretli izin, belli zamanlardaki ikramiye, ödül ve ücretin zamanında dağıtılmasına ve kontrolüne dayandığını öngörülmüştür. (Togo 2018: 11)

2.1.1.4. Allen and Meyer Örgütsel Bağlılık Yaklaşımı

Bireyin örgüt ile devamlılığın esas alındığı psikolojik bir yaklaşımdır. Duygusal, devam ve normatif bağlılık olmak üzere üç boyutta ele almışlardır. Duygusal bağlılık boyutunda, örgüt amaçlarını gerçekleştirmek için çalışanlar büyük fedakârlık gerçekleştirir. Kendilerini örgütle bir bütün olarak görürler, örgüt yararına çaba harcamaya hazır ve isteklidirler. Devam bağlılığı, çalışan bireylerin örgüte yaptıkları yatırımlar olarak karakterize edilen bağlılıktır. Çalışanın örgütten ayrıldığı durumda ödemek zorunda olacağı maliyetlerin farkında olması anlamına gelir. Normatif bağlılık, çalışanların örgütte çalışmayı sürdürmesi, doğru ve ahlaki boyutta kurallara uygun bulmasıdır. Böyle bir durum çalışanın görev bilincinde olduğundan kaynaklanır. Örgüte bağlı olmayı, çalışan görev duygusuyla yapar. Özetle normatif bağlılık oluşması için toplumsal baskı ile iç ve dış etkenlerin sorumluluğuna dayalıdır. (Bayar 2000). (Aktaran: Gülova ve Demirsoy 2012: 57).

2.1.1.5. O'Reilly ve Chatman Örgütsel Bağlılık Yaklaşımı

Örgütsel bağlılığı, üç tür boyut ile açıklar. Uyum, özdeşleşme ve içselleştirme. Uyum, çalışanlar eğilim ve davranışları birtakım ödülleri kazanma ve birtakım cezalardan da kaçma temeline dayanmaktadır. Özdeşleşme, çalışanların diğer kişilerle eğilim ve davranışlarını ilişkilendirerek kişisel tatmine ulaşmak ve kendilerini örgütün parçası olarak göstermek için kullanır. İçselleştirme, bütün olarak kişisel ve örgütsel değerler arasındaki ahenk ve uyumun örgütteki diğer üyelerin değerleriyle örtüşmesine uygun hale geldiklerinde örgütün beklentilerini yansıtan sonuçlara yöneliktir. (Balay 2014: 29).

2.1.1.6. Kanter Örgütsel Bağlılık Yaklaşımı

Örgütsel bağlılığı, üç boyut ile açıklar. Devam, kenetleme (birleşme) ve kontrol bağlılığıdır. Bu boyutları sırası ile örgütlerdeki devam bağlılığını örgütün kalıcı olmasını sağlamak için iş görenin işe kendini adanması, grup üyelerinin sosyal ilişkilerde dayanışma, geliştirilerek bir kenetlenme bağlılığı oluşturulmasıdır. Son olarak kontrol bağlılığı ise iş görenlerin kendi öz benlik kavramlarından fedakârlık edip örgütün normları ve değerlerine göre kendi haklarındaki düşüncelerini tekrardan tanımlamasından kaynaklandığını belirtir. Hem örgütün işleyişinin sürmesi hem de iş görenlerin örgütte kalmaları açısından bu üç temel boyutun olması gerektiğini açıklar.(Güney 2017: 285)

2.2. Örgütsel Bağlılık Düzeyini Belirleyen Faktörler

Örgütsel bağlılık düzeyini bireysel ve örgütsel faktörler ile açıklayan birçok araştırmacı, bireysel faktörleri demografik ve iş hayatına ilişkin faktörler olmak üzere iki temelde değerlendirmektedirler. Bu araştırmacılardan biri (Balay 2001: 55-61). Demografik faktörler ile örgütsel bağlılık arasında yaş faktörü, cinsiyet, eğitim durumu, işteki çalışılan süre, çalışan kişilerin psiko-sosyal özellikleri, başarı isteği, kontrol odağı, içsel motivasyon, çalışma değerleri, merkezi yaşam ilgisi gibi noktalar üstünde durmaktadır. Yaş ve örgütteki kıdem durumu, zaman ile ilişkili faktörlerdir. Bu durum çalışanın örgüte olan bağlılığının en temel sonuçlarından gösterilebilir. Çalışma süresinin artışı, hem örgütün hem de çalışanın örgütten elde ettiği kazanımların da artması demek olduğu gibi çalışanın yaşı arttıkça örgütsel bağlılığı da artacaktır. Çalışanın eğitim düzeyi ile örgütsel bağlılığı arasında ters yönde bir ilişkinin olduğu incelenmiştir. Çalışanın eğitim düzeyi arttıkça örgütsel bağlılığı azaldığı saptanmıştır. Bu ilişkinin sebebi olarak, daha yüksek düzeyde eğitim görenlerin, örgütün üstesinden gelemeyeceği daha yüksek beklentiler içerisinde olması ve daha fazla iş seçeneklerine sahip olmalarıdır. (Aktaran: Doğan ve Kılıç 2007: 50)

2.3. Örgütsel Bağlılığın Sonuçları

Örgütsel bağlılık düzeylerinin olası sonuçlarının bireye ve örgüte özgü olumlu ve olumsuz durumlar üzerinde incelemelerde bulunmuştur. Bu duruma bağlı olarak düşük, ılımlı ve yüksek örgütsel bağlılık sonuçlarından söz edilebilir. (Balay2014: 91).

	Bireysel		Örgütsel	
	Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz
Düşük Bağlılık Düzeyi	Kişisel ifade tarzı, yenileşme ve orijinallik, insan kaynaklarının daha verimli kullanımının olması	Mesleki ilerlemede yavaşlık dedikodu sonuçlu bireysel giderler, ihraç, ayrılma veya olası örgütsel hedefleri bozmak	İş devrinin ve düşük eforun engellenmesi, çalışanın zararını kısıtlama, motivasyon yükseltme, yeniden yerleştirme	Örgüte karşı yasa dışı faaliyetler, ağır iş devri, iş kalitesinde düşme, yavaşlamalar, işe devamsızlık, isteksizlik, örgüte sadakatsizlik, dedikodu ve kontrolde sınırlama
İlmlı Bağlılık Düzeyi	Yüksek bağlılık güdüsü, güvenlik, sadakat ve görev yaklaşımı bireycilik bilincinin korunması.	Mesleki gelişme ve ilerleme fırsatları kısıtlı olma, bağlılıklar arasında kopmalar, kolay olmayan iletişim	Giderek artan çalışan, kıdem derecesinden ayrılma isteği kısıtlı iş devri, yüksek iş tatmini	Çalışanın, konumunun ve üyelik durumunun kısıtlanması, örgütsel yaklaşımlarda iş dışı imkanların dengelenmesi örgütsel verimlilikte azalma
Yüksek Bağlılık Düzeyi	Kişisel mesleki gelişim ve beklentileri tatmin, davranışın örgüt tarafından ödüllendirilmesi, bireyin iş yapma arzu ve tutkusu	Bireysel gelişme, yaratıcılık, yenilikler ve hareketlilik olanaklarının daralması, değişime direnme, sosyal ilişkilerde bozulma, örgütler için sınırlı zaman ve efor sarf etme	Güvenli ve yerinde iş gücü, çalışanın, daha yüksek üretim için örgütün olanaklarını kontrol eder, üst düzeyde görev mücadelesi ve efor, örgütsel amaçların gerçekleşmesi	İnsan kaynaklarının yeterince değerlendirilmemesi, örgütsel esneklik, yenilik ve uyum yoksunluğu, geçmişteki politikalara güvende azalma, azimli çalışanlarda öfke ve düşmanlık, örgüt adına yasadışı etik olmayan davranış niyetleri.

Kaynak: (Randall, 1987), (Aktaran: Balay,2014).

Şekil 2.1:Bağlılık Düzeylerinin Olası Sonuçları

Örgütsel bağlılık hakkındaki araştırmaların temelini oluşturan merkez nokta, gerek örgüt gerekse birey açısından örgüte maddi beklenti olmaksızın psikolojik bir ait olma hissi ile bağlılık gösterdiği açıklanabilir.

Araştırmacıardan bazıları, bağlılık ile sadakat kavramlarının yakın anlamlar taşıdığını ve bu kavramları çoğu kez birbirlerinin yerine kullanmışlardır. (Warnick 1983; Buchanan, 1985; Assael, 1987; Bowen ve Shoemaker 1998). Bazıları ise bağlılık

kavramını, sadakatin bir parçası olarak nitelendirmişlerdir. (Selin, Howard, Udd ve Cable 1998) bağlılık kavramının sadakatin davranışsal amaç oluşturduğunu gözlemlemiştir. Birtakım araştırmacılara göre ise, bağlılık, sadakatin esasını içeren ve sadakat davranışının öncüsü olarak görev yapan bir etken olduğunu tespit etmişlerdir (Dick ve Basu 1994). Başka bir görüşe göre, bağlılık sadakat davranışlarını da kapsayan birçok yararlı davranışı ortaya çıkartan bir tutumdur. Özetle, bağlılık sadakate sebep olurken, sadakat ise bağlılığın doğal bir sonucu olarak ortaya çıkar. (Aktaran: Giray ve Salman 2008: 148).

Literatür incelendiğinde araştırmacılar tarafından yaygın olarak ele alınan konuların başında örgütsel bağlılık, psikolojik bağlılık ve tutumlar, bir organizasyona bağlılık ve katılım, sporcu tükenmişliği ve iş tatmini gelir. Yaptığı spor branşına bağlılığı kişilerin farklı ve sınırlı yeteneklerin spor aracılığı ile bütünleştirip hem kişisel amaç ve isteklerini hem de spor organizasyonun örgütsel amaçlarını gerçekleştirme aracını elde ederler. Bu amaç ve araçlar karşılıklı birçok şeyi başarma yeteneği ile işbirliği kazandırır.

2.4. Bağlılık İle İlgili Yapılan Diğer Çalışmalar

Kelecek ve Göktürk (2017: 162)'e göre, 216 genç kadın futbolcu ile yaptıkları çalışmada bağlılığın, sporcuların yaptıkları spor dalına olan bağlılıkları arttıkça tükenmişlik düzeylerinde azalma tespit etmişlerdir. Başka bir çalışmaya örnek olarak (Can vd. 2009:237), araştırmalarında 75 futbolcu ile anket çalışması uygulamıştır. Araştırmanın sonuçları açısından bakıldığında, iş tatmini, örgütsel bağlılık ve lidere bağlılık tutumlarında amatör ve profesyonel futbolcular arasında anlamlı farklılık olduğu belirtilmiştir. Bu durumun aksine, iş tatmini, örgütsel bağlılık ve lidere bağlılık tutumları ile spor dışında ek bir gelir elde edip etmeme açısından anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Futbolcuların iş tatmin düzeyleri ile ekonomik gelir düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Genellikle profesyonel futbolcular işlerinde bağlılık konusunda anlamlı sonuçlar elde edilmiştir. Bu bulgulara göre çalıştıkları kulübe duygusal açıdan daha çok bağlanan, kendini kulübün bir parçası

olarak hisseden futbolcu, daha çok sorumluluk alıp, o işe sahiplik algısını artıracaktır. Kulübü ilgilendiren durumlarda daha yapıcı ve katılımcı, aldığı görevlerde gelişmeleri yakından takip edip, bağlı olduğu kulübü korumayı görev bilinciyle değerlendirecektir.(Meyer ve Allen 2001)'tarafından örgütsel bağlılık konusunda geliştirilen çok boyutlu örgütsel bağlılık modelinde, kişilerin örgütsel bağlılıkları duygusal, ahlaki ve zorunluluk amacı ile ifade edilmektedir.(Can vd. 2009:237).

Bir diğer çalışma, sporcu iş görenlerle, iş görenler arasındaki farkın örgütsel bağlılık alt boyutu puanlarının duygusal ile normatif boyutlarında istatistikî olarak anlamlı fark tespit edilirken devamlılık alt boyutunda anlamlı fark gözlenmemiştir. Duygusal bağlılık, örgütle bütünleşip, çalışanın örgütün amaç ve değerlerinin özdeşleşme boyutudur. Normatif boyut ise örgüte bağlılığı bir zorunluluk olarak değerlendirir. (Togo 2018:1).

Spor faaliyetlerinin birçok insanın yaşamı üzerinde güçlü bir psikolojik, sosyal ve ekonomik etkisinin olduğu yadsınamaz bir gerçektir. Geçmişte yapılan çoğu araştırmanın, kitlelerin, gerek katılımcı gerekse seyirci olarak, spora dâhil olduğunu göstermektedir. (Fernandes vd. 2013: 3). Sporcu bağlılığı, bir kişinin bir bütünle ilişkili olduğu sporu hakkında genelleştirilmiş olumlu etki ve bilişleri tanımlayan, kalıcı, istikrarlı bir olgu olduğundan bahseder. Sporcu Bağlılığı güven, adanmışlık, dinçlik ve coşku ile karakterize olan sporda kalıcı, pozitif, bilişsel-duygusal bir deneyim olarak tanımlanmıştır. Bu yazarlara göre güven, “kişinin yüksek bir performans düzeyine ulaşma ve arzulanan hedeflere ulaşma becerisine olan inancını” temsil ederken, adanmışlık “hedeflere yönelik çaba ve zaman harcaması” nı temsil etmektedir. dinçlik“ fiziksel ve zihinsel bir canlılık duygusu” olarak tanımlandı ve coşku “heyecan duyguları ve yüksek düzeyde keyif duyguları” ile karakterize edildi. (Londale, Hodge, Raedeke ve Jackson 2007a: 479). Dahası, bugüne kadar spora bağlılık çalışmalarına, spor (takımlar ve bireyler), fitness ve açık hava etkinlikleri ile çeşitlendirilmiş örneklere çok sık rastlanmamıştır. Ayrıca, spor bağlılığını rolü medya tüketimini anlamak için hiç kullanılmamıştır. (Fernandes vd. 2013: 3).

Lonsdale, Hodge ve Jackson (2007: 478)'ın keşif çalışmalarında Yeni Zelandalı sporcular ile görüştüğünü belirtmiştir. Bu sporcular tarafından sağlanan tanımlayıcılardan ortaya çıkan ortak temalar arasında karakterize edilen güven, adanmışlık ve dinçlik yer almaktadır. Sporcu bağlılığı anketinin geliştirilmesi ve onaylanması, Yeni Zelanda ve Kanada'dan seçkin sporcularla ilgili üç çalışma ile bağlantılı olarak konu edilmiştir. Anket, coşku ve heyecanla ilgili temaları içerecek şekilde genişletilmiştir. Bunlar, yazarlar tarafından coşku olarak etiketlediği dördüncü bir faktörle ilişkili olduğu bulunmuştur.

Bağlılık kavramı spor psikolojisi literatürüne, Yeni Zelanda örnekleme (Lonsdale vd. 2007) ile girmesi, Sporcu Bağlılık Ölçeğinin geçerlik ve güvenilirliği Portekiz örnekleminde (Martins vd. 2014: 2) de test edilmiş ve orijinal ölçeğin faktör yapısı ve madde sayısı ile benzerlik gözlenmiştir. Spor üzerine yapılan bağlılık çalışmaları incelendiğinde, ilk olarak kavramın kendi yapısını anlamının (Hodge vd. 2009) önemi üzerinde durulduğu, sonrasında bağlılığın tükenmişlik ve iş yaşamı ile olan ilişkisinin araştırıldığı (Lonsdale vd. 2007; DeFreese ve Smith 2013) tespit edilmiştir. (Aktaran: Kara, Kelecek ve Aşçı 2018: 41)

Spora bağlılık kavramı, (Thibaut ve Kelley 1959) tarafından önerilen sosyal değişim teorisinden türemiştir ve yazarlara göre bireyler, katılımlarının yeterli derecede elverişli olduğu sürece faaliyetlere katılırlar. (Scanlan, Carpenter, Schmidt, Simons ve Keeler 1993), spor katılımı ile ilgili olarak, spor katılımını, belirli bir sürece katılmaya devam etme arzusunun temsil eden psikolojik bir durum olarak tanımlar. Bağlılık kavramı tüketici davranışlarında çok önemlidir, çünkü teorisyenler değişime karşı direnci temsil ettiğini öne sürdüler. Bu, ikna edici girişimlere (ör. Alternatif bir faaliyet / ürün) rağmen, hala ona sadık kaldıkları anlamına gelir (Casper ve Stellino, 2008). Böylece, katılımcıların bağlılığını artırmak spor yöneticileri için önemli bir konudur (Casper ve Stellino 2007). Bağlılığın satın alma niyetleri ve katılım sıklığı ile ilişkili olduğunu belirtmişlerdir. Bağlı bir katılımcının ekipmana daha fazla para harcayacağı ve daha sık oynayacağı mantıklı görünmektedir.(Aktaran: Fernandes vd.2013: 3).

Spora bağıllığı, arzuları temsil eden ve spor katılımına devam etmek için kararlı bir psikolojik yapı olarak tanımladılar.(Scanlan, Carpenter vd.1993:6).

Sporda kalıcı, pozitif, bilişsel-duyuşsal bir deneyim olarak sporcu bağıllığı (AE) (Lonsdale, Hodge & Raedeke 2007: 451) güven, adanmışlık, dinçlik, coşku ile tanımlanan, farklı farklı sporcu grupları arasında incelenmiştir. Yeni Zelanda elit sporcular arasında yapılan nitel çalışmalara ek olarak, Filipinli elit sporcular arasında daha yakın bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Her ikisi de tutarlı bir şekilde sporcu bağıllığının güven, adanmışlık, dinçlik ve coşku ile karakterize olduğu sonucuna vardılar. (Aktaran: Valbuena, Saunders ve Rice 2016: 99).

2.5. Sporcu Bağıllığını Etkileyen Diğer Boyutlar

Valbuena vd. (2016:113)'e göre, Amerikan elit sporcuları ile gerçekleştirdiği, nitel bir araştırmasından yola çıkarak elde etmiş oldukları bağıllık deneyimlerinin örneklerle yapmış olduğu çalışmasında, sporcu bağıllığını etkileyen diğer boyutları; motivasyon, antrenörle ilişki, kişisel sorumluluk, sosyal destek, doğal yetenek, bölgede olma durumu olarak çalışmasında belirtmiştir.

Motivasyon bağıllığı, sporcuların motivasyonu “oraya çıkıp” uygulayan faktör olarak tanımladığını bu sebeple özellikle hedefe yönelik bireyler için eylemde olma motivasyonuna sahip olmadıkları takdirde hedeflerin gerçekleşmeyeceğini belirtmişlerdir.

Antrenörle ilişki boyutunda, sporcularla yapılan görüşmelerde sporcunun uzun zaman spor hayatında yer alan antrenörü, spora bağıllığının etkisi açısından bakıldığında antrenörü olmadan bu kadar önemli olmayacağından söz etmişlerdir.

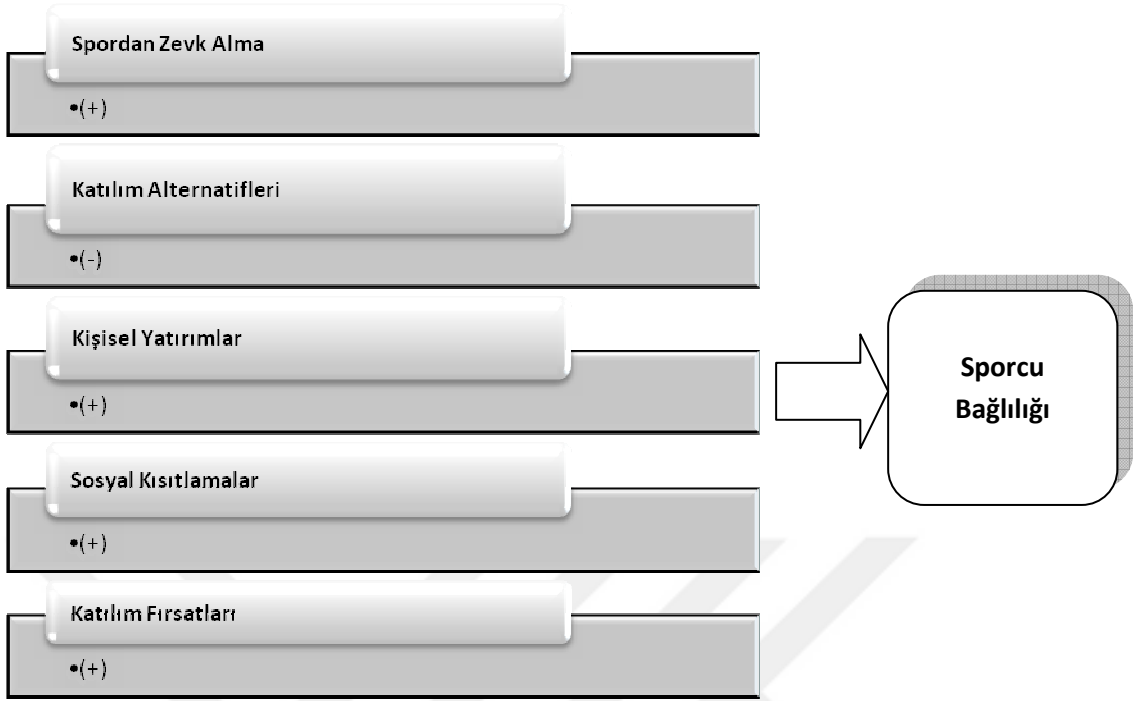
Kişisel sorumluluk boyutunda, sporcunun ailesi, sevdikleri, antrenör ve takım arkadaşlarından aldığı desteğin sportif performanslarını, onların kötü alışkanlıklarından uzak durmaları için iyi bir yol olduğuna inandıklarını ve spor yaparken seyircilerin

onları izlediğinde oyunda iyi bir performans göstermesine katkı sağlayıp egosunu beslediğini ve sporcu olarak kendini iyi hissettiğini belirtmişlerdir.

Doğal yetenek, becerilerin geliştirilebilir olabileceği ama doğuştan gelen yeteneğe sahip bir sporcu becerisini sonradan geliştirmiş birine göre sporunda kendini daha fazla meşgul etme olasılığı yüksektir. Doğuştan yetenekli olan daha başarılı olacağına ve o spora daha çok bağlanacağı belirtmişlerdir.

Bölgede olma durumu, Valbuena vd. (2016: 99)'nin araştırmasındaki sporcuların görüşlerinin sonuncu boyutunda, sporculardan bazıları oyun anında oraya bağlı hissettiğini diğer her şeyi unuttuğunu, oyunun dışındaki hayatının diğer tüm bölümlerini düşünmediklerini belirtmişlerdir. Yürerken ya da bisiklete binerken sadece spora odaklandığını diğer günlük aktivitelerine kıyasla tamamen farklı bir dünyada olduğundan söz etmişlerdir.

Sporcu bağlılığı, spor bağlılığını artırabilen ya da azaltabilen beş doğrudan etkiye sahiptir: spor keyfi, katılım alternatifleri, kişisel yatırımlar, sosyal kısıtlamalar ve katılım fırsatları. Spor keyfi, zevk ve eğlence gibi genelleştirilmiş duyguları yansıtan spor deneyimine olumlu bir duygusal tepki olarak tanımlanır. Katılım alternatifleri, mevcut çabalara katılımın devam etmesi için en çok tercih edilen alternatiflerin çekiciliği olarak tanımlanır. Kişisel yatırımlar, katılımın devam etmemesi durumunda kaybedilecek zaman, çaba ve enerji gibi kişisel kaynakları yansıtmaktadır. Sosyal kısıtlamalar, faaliyette kalma yükümlülüğü yaratan sosyal beklentiler veya normlardır. Katılım fırsatları, arkadaşlık, sosyal etkileşim, beceri uzmanlığı ve fiziksel koşullandırma gibi sürekli katılımı elde edilen beklenen faydalardır. Genel olarak, spor keyfi, kişisel yatırımlar, sosyal kısıtlamalar ve katılım fırsatlarının, sportif bağlılık ile pozitif bir ilişkiye sahip olduğu varsayılırken, katılım alternatiflerinin varlığı ve gücü, spor bağlılığı ile negatif bir ilişkiye sahiptir.(Casper ve Andrew 2008:203).

Sporcu Bağlılık Modeli (Aktaran : Scanlan,Tara K.,Carpenter,Paul J. vd.(1993)

Şekil 2.2: Sporcu Bağlılık Modeli

Günlük yaşamın bir parçası olan bisiklet, tekerleğin keşfedildiği cilalı taş devrinden bu yana çeşitli isimler ile günümüzdeki adına doğru evrimleşme süreci geçirdi. Bisikleti keşfeden kişi net olarak bilinmese de bisikletin günümüzdeki haline ulaşmasında eklemeler ve düzeltmelerle katkı sağlayan bir takım öncü kişiler mevcuttur. Bu aşamada bisikletin dünya ve Türkiye’deki tarihi gelişiminden bahsetmemiz gerekir.

İşte bu çalışmada bisikletçilerin bağlılık kavramını daha iyi anlaşılması açısından bisiklet sporunu dünyadaki ve Türkiye’deki tarihi gelişimini açıklamakta fayda vardır. Bisikletin tarihsel süreçte spor olarak gelişimini incelemek geleceğe yönelik doğru düşünmemizi ve ileride bu spora neler katabileceğimizi doğru yorumlayabilmek açısından önemlidir.

2.6. Bisikletin Dünyadaki Tarihi Gelişimi

İngilizler “hobby horses” ve “dandy horses” diye adlandırarak, objenin karakterini vurguladıkları, yarış atından ayırt etmek için Fransızlar ortadaki yivin ucuna

açılan baş ejderha ya da geyik gibi cisimler yerleştirdikleri bisiklet,1791'den sonra ise Fransız Sirvac tarafından adı “selerifer” olarak anılacak bir araçtır. (Kreimer, J.Carlos 2012: 18).

Bisiklet için ilk patent, 1817'de arka tarafında sabit duran, ön tarafında yönlendirilebilir bir tekerleği olan ahşap iskeletli yapısı ile Alman Baron Karl Friedric Drais von Sauerbronn tarafından alındı. Barona ithafen adına “drezin” denildi ve züppe atı (bisiklet sporunu sadece seçkin erkeklere özgü olduğu için)olarak bilinen benzeri pek çok aracın doğmasına yol açtı. Bunlar aslında bisiklet olarak tanımlanamazdı. Çünkü aracı sürücünün yerdeki ayakları hareket ettiriyordu. Bisikleti gerçek manada tanımlayan buluş pedalı olmuştur.1839'da İskoç demirci Kirkpatrick Macmillan arka tekerleği ayaklık ile güçlendirilmiş bir araç yaptı. Ancak ayaklıklar etkisiz kaldı. Bunun üzerine 1861'de,Parisli at arabası ustası Pierre Michoux ayna kolları ve pedalları “züppe atı”nın ön tekerleğine bağladı ve “velosipet” doğdu. Bu buluş ile velosipet yaygınlaştı ve yüzlercesi Avrupa şehirlerinde görülmeye başlandı. Amerika için velosipetin patentini,1866'da Michaux'un eski bir çalışanı olan Pierre Lallement aldı ve 1864'te ilk bisiklet fabrikasını kurdu.1869'da kaydedilen ilk bisiklet yarışı Paris St-Cloud Parkında yapıldı.1874'te ilk dünya pist şampiyonluğu İngiltere'de yapıldı. (Sidwells 2003: 10).1869'da ilk kez madenden üretilmiş bu alete “iki çember” anlamına gelen “bi-“kuklos” olarak isim verilmiştir.

Bisiklet sporunun dünya çapındaki yönetim birimi olan Uluslar arası bisiklet yarışlarının yönetim sorumlusu Uluslar arası Bisiklet Birliği (UCI) 14 Nisan 1900'de İsviçre'de kuruldu.

Uluslararası Bisikletçiler Birliği (L'Union Cycliste International) bisiklet sporuna gerekli kuralları koyan, uluslar arası yarışmaları düzenleyen ve dünya rekorlarını onaylayan kurumdur. Bisiklet sporuyla uğraşanlar, amatör ve profesyonel olarak ikiye ayrıldıktan sonra bu ilgi ve rağbet arttığı için Uluslar arası Amatör Bisiklet Federasyonu (Federation International Amathor de Cyclisme) FIAC ortaya çıktı. (Atabeyoğlu, 1994:5).

1870 Fransa- Prusya Savaşı'ndan sonra, Avrupa'da bisiklet yarışları ilerleme gösterdi.1903'te, yarış haberlerini vermek üzere çıkarılan gazetelerden biri olan L'Auto'nun editörü gazetesinin satışını artırmak için Fransa çevresinde bir yarış düzenledi. Böylece Fransa Turu doğdu. İlk tur 2.428 km(1.510 mil) uzunluğundaydı ve baca temizleyicisi olan Maurice Garin Fransa Belçika Almanya ve İsviçre'den gelen 80 sporcu arasından birinci geldi. Amerika Birleşik Devletleri'nde, altı gün pist yarışları(Pazar günü dini sebepten dâhil edilmemişti) ve dik eğimli pist yarışlarının popülaritesi büyüyordu. (Sidwells 2003: 11).

Fransa Turunun doğuşu ile ilgili bir başka görüş ise şu yöndedir;1900'lerde Fransa'da Spor gazetesinden biri Pierre Giffard'ın sahip olduğu yeşil kâğıda basılan Le Velo diğeri Henry Desgranges'in sahibi olduğu sarı kağıda basılan L'Auto-Velo'ydu. İki gazetenin arasındaki rekabet, günümüzün en popüler turlarından biri olan Fransa bisiklet Turu'nu doğurmuştur. L'Auto-Velo düzenleyeceği bisiklet yarışıyla günlük baskı sayısını artırmayı hedeflemekteydi. Yarışların en büyük destekçileri, ürettikleri bisikletleri yarışlar sayesinde kitlelere pazarlama fırsatını yakalayan üreticilerdi. Fransa Bisiklet Turu gibi günümüz bisiklet dünyasının bir başka ünlü turu olan ve 1909'dan bu yana koşulan İtalya Bisiklet Turu'da (Giro),İtalya'da yayınlanan spor gazetesi Gazzetta dello Sport'un bir projesidir. L'Auto-Velo projesinin ilgi uyandırması için, diğer örneklerinden farklı olması gerekmektedir.(Çetin 2015: 66). 1919'da Fransa Turu tarihinde ilk defa,5500 km'lik (3.417 mil) yarış boyunca en uzun süre lider pozisyonda kalan bisikletçi, sarı mayo ile ödüllendirildi. Yarışı düzenleyen L'Auto adlı gazetenin sayfalarının renginden dolayı mayo bu isim ile anıldı.

1914'te Avrupa'da Birinci Dünya Savaşı'nın ortaya çıkışı ile bisikletin büyüme dönemi de sona erdi. Buna rağmen bisiklet, savaş alanında kendine yararlı görevlere sahip oldu, askeri birlikleri nakletmek, mesajları götürmek ve cephane taşımak için kullanıldı. 1.Dünya Savaşı'ndan sonra, ABD'de uzun mesafe ulaşımına uygunluğu nedeniyle halkın otomobile yönelmesi bisiklet satışlarında düşüşe neden oldu. Ancak İngiltere'de tasarruf sebebiyle bisiklet kullanımı artmaya devam etti. 2'nci Dünya Savaşı öncesi İngiltere de Avrupa'nın büyük bir kısmında bisiklet kullanımı zirve noktasına ulaşmıştı, milyonlarca insan hem ulaşım hem de keyif için bisiklet

kullanılıyordu. Yine de savaştan sonra İngiltere tekrar inşa edilirken, otomobil ön plandaydı. Diğer taraftan Almanya, Hollanda ve Belçika bisiklet şeritlerini ve yollarını ulaşım alt yapılarının bir parçası olarak gördüler. Kuzey Amerika’da, artan otomobil kullanımı nedeniyle ulaşım aracı olarak bisikletin modası geçti.1940’taki İtalya Turu zaferi ile bisikletin ilk gerçek yıldızı, Fausto Coppi, tanındı.1949’da İtalya ve Fransa Turlarını aynı yıl kazanan ilk bisikletçi oldu. Bu süre içerisinde bisiklet sporu daha da gelişti. Teknik ilerlemeler ve yedek parçaları taşıyan araçlar mekanik bir arızanın bir bisikletçi için artık yarışın sonu demek olmayacağını gösterdi.1950’lerde Fransa’dan Jacques Anquetil’in başarıya ulaştı, kendisi Fransa Turu’nu beş kez kazanan ilk sporcu oldu(1957 ve 1961-64).Kadınlarda ilk Dünya Şampiyonluğu 1958’de yapıldı; yol yarışını Lüksemburg’tan Elsy Jacobs, zamana karşı yarışları da Rus Galina Ermolaeva ve Ludmila Kotchetova kazandılar. (Sidwells 2003: 12).

1970’lerde BMX, triatlon ve dağ bisikleti alanları doğdu. Bu gelişmeler bisiklet endüstrisini canlandırdı. Amaca uygun üretilen dağ bisikletleri yaratıldı, triathlon atletleri yol bisikletleri satın aldı, formda kalmak isteyenler yeni bisikletler satın aldı. 1974 Eddy Merckx İtalya ve Fransa Turlarını ve Dünya Yol Şampiyonluğu’nu kazandı.1984’te, aerodinamik teknolojisi İtalyan Francesco Moser’in saate karşı yeni bir dünya rekoru kırmasında etkili oldu. 1980’lerin ortalarında ilk Olimpik kadın bisikleti yarışları Los Angeles, 1984’te, Fransa Turu’nun ilk defa bir Amerikalı tarafından kazanılması Greg Lemond tarafından 1986’da, ilk dağ bisikleti Dünya Yol Şampiyonluğu Fransa’da 1987’de elde etti.1980’lerin sonunda Fransız Jeannie Longo en büyük kadın bisikletçi olarak tarihe geçti. Beş kez Dünya Yol Şampiyonu, üç kere Dünya Zamana Karşı Şampiyonu ve üç kere pistte Dünya Takip Şampiyonu olmuştur. Dağ bisikletçiliği 1996 Atlanta Olimpiyatları’na dâhil edilmiştir. Her iki disiplinde dünya kupaları yapılmaktadır. Bunun yanı sıra yepyeni bir “çoklu spor” dünyası olarak ifade edilen BMX (Bisiklet Moto Kros) yarışı yeniden keşfedildi ve trials (gösteri), BSX (Bisiklet Süper Kros) ve ikili slalom gibi yeni disiplinler geliştirildi. (Sidwells 2003: 13).

Paris’te bir bisiklet parkında 2km’lik bir yarış ile başlayan bisiklet sporu, günümüzde her yaşta insanın yaptığı ve yarıştığı çeşitlilik arz eden küresel bir

uğraşıdır. Türkiye, Fransa, İtalya, İspanya, Avustralya, Kanada, Almanya, Rusya, Kolombiya, Asya ve Ortadoğu’da yarış takviminde yer alan ülkeler tüm dünya medyasının ilgisini çeker duruma geldi.1800’lerin ikinci yarısında ilk defa gün yüzüne çıkan bu araç, multimilyar dolarlık bir endüstri yaratarak, dünyanın dört bir yanında, küresel bir spor ve heyecan verici bir uğraşı halini almıştır.

2.7. Ülkemizde Bisiklet Sporunun Gelişimi

Bisikletin ülkemiz ile tanışması, 1800’lerin ortalarında Avrupa ve Amerika’da yaygınlaşmasının ardından görülmeye başlandı.1885 ve 1889 yıllarında İstanbul gazetelerinde Avrupa ve Amerika’dan İstanbul ve Anadolu’ya bisikleti ile gelen bisikletlilerin haberleri yer bulmuştur. 1900’lerin ortalarına kadar bu araç halk tarafından “velespit” olarak adlandırılırken, Avrupa’da çocuk bisikleti olarak bilinen “Velospit” tanımının yanı sıra İkdam gazetesi yazarı Ali Kemal bey “derrace” olarak bu aracı nitelendiriyordu. Bulgaristan’da ise bisikletliler için Derrace-i Suvaran deniliyordu. O dönemlerde bisiklet kullananlar monden (sosyete hayatını seven) kişiler olarak görülmüş, züppe olarak adlandırılmıştır. 1894 yılına gelindiğinde yurt dışında yapılan bisiklet yarışlarının haberleri İstanbul’daki yazılı basında çevrilip haber yapılmıştır.1895’te Türkiye’de ilk bisiklet yarışı önce İzmir Bornova’da sonra İstanbul’da düzenlenmiştir. 1894 yılında Avrupa Gazetelerinde yayınlanan, ordularda velospid konulu araştırma yazısı tercüme edilerek dönemin padişahı II. Abdülhamid bilgilendirilmiştir. O tarihlerde İstanbul sokaklarında bisikletlilerin sayıları hızla yükselirken kazaya neden olmaması için ikazlarda bulunuldu ve bu durum düzene konuldu. 1913’te zabıta yönetmeliğinde bisiklet harç kâğıdı olan bir taşıt olarak tanındı. Bunun yanı sıra gece sürüşlerinde fener kullanma zorunluluğu getirildi. (Süme ve Özsoy 2010: 347-348).

1908 ve 1910 yıllarında bisiklet spor olarak Osmanlı İmparatorluğunun topraklarında faaliyet göstermeye başlamıştı. Bu faaliyetler esnasında bu branşı çatısı altına alan ilk spor kulübü Fenerbahçe’dir. (Atabeyoğlu 1994: 10)

Bisiklet Federasyonu, 1923'te eski adı ile Bisiklet Heyet-i Müttehidesi kurulmuştur. Aynı yıl, Uluslararası Amatör Bisiklet Federasyonu (FIAC) üyeliğine kabul edilmiştir. Muvaffak Menemencioğlu, Bisiklet Federasyonunun ilk başkanı olmasının yanında bisiklet sporunun yıldız isimlerindedir.

Türkiye'de ilk uzun yol yarışı, 1924'te "Fethiye-Antalya" etabı arasında Ege Gençler birliği Kulübü ile yapıldı. 1926'da Cavit bey, kardeşi Galip Bey ve Selahaddin beyin düzenlemiş oldukları "Bandırma-İzmir Koşusu" olmuştur. Bu uzun etaplı yarışlar ile bisiklet sporunu kitlelere ulaştırma amacına hizmet etmiştir. İlk milli yarış organizasyonu da İstanbul Taksim Stadında 1927'de Cavit, Galip Cav, Taceddin Bey ve Saridis'in Bulgaristan'a karşı ay yıldızlı milli forma ile mücadelesidir.(Atabeyoğlu 1994: 13-14). İlk Türkiye Bisiklet Şampiyonaları, 1924'te Ankara'da Muhafız gücü Spor Alanı'nda ve sonrasında 1926'da İstanbul'da yapıldı ve Cavit Bey hem sürat, hem de dayanıklılık alanında yarışı kazandı. (Süme ve Özsoy 2010: 354).

1935 yılından itibaren Türk bisikleti uluslararası yarışlarda yer edinmeye başladı. Romanya Turu, Bükreş-Braşov etabını Türk Milli Takımı'ndan Kırkor Cambaz büyük mücadele ile birinci, Talat Tunçalp de ikinci sırada tamamladılar.1938'de İstanbul-Edirne-İstanbul uzun etaplı yarışları düzenlenmiş, bu yarışlar 1942 yılına kadar sürdürülmüştür. 1941'de Ankara-İzmir Turu başlatılmıştır.(Aydilek ve Sarıçiçek 2018: 16).

İlk velodrom, "Pist bisikleti yarışı için yapılan tesis", 1949'da Türkiye'nin ilk velodromu Vali Refik Soyer'in gayretleri ile Konya'da inşa edilmiştir. Beden Terbiyesi Genel Müdürü Vildan Aşır Savaşır tarafından 1950'de hizmete açılmıştır.1965'te İspanyada düzenlenen Dünya Bisiklet Şampiyonasına katılan sporcularımız Sadık Keleş, Rifat Çalışkan, Hasan Yurtsever, Mustafa Cengiz, Gürol Atasoy ülkemizi gururla temsil eden ekip olmuştur.1976'da Bursa, Balıkesir ve Konya'daki velodromlarda yapılan yarışlarla, bisiklet sporuna ilgi ve merak artmıştır. O tarihlerde futbol müsabakalarının devre aralarında yapılan bisiklet yarışları halkın yoğun ilgi ve beğenisi ile izlenmiştir.1950'li yıllar ve sonrası bisiklet sporu açısından altın yıllar olarak tarihe geçmiştir. O dönemin bisikletçileri arasında Nezir Sonakın, Aytekin İpek, Mustafa

Palaska, Yılmaz Markacı, Fehmi Kürkçü, Güner Kocakanat, Ahmet Ünsal yer alır. 1960'lı yıllarda ise daha ünlü sporcular arasında yer alan, Rifat Çalışkan, Nusret Ergül, Çetin Yüce, Sadık Keleş, Seyit Kırmızı, Mustafa Cengiz, Hasan Kılıç, Ünal Tolun başarılarıyla yükselişe geçen isimlerdir. O dönemin sonrasındaki yıllarda ise Erol Küçükbakırcı, Yusuf Ecevit, Harun Şencan, Ali Hüryılmaz, Erol Öztoran ve Ali Azınç gibi başarılı sporcularımız arasında adından gururla söz ettirmişlerdir. 1970'li yıllarda ise Tefvik Erdoğan, Hasan Can, Nurettin Kipriksiz, Murat Suyabatmaz, İsmail İltir, Yaşar Kabukoğlu, Salih Korkmaz, Şendoğan Yörük, Fatih Özmen, Tuncay Kürkçü, Turan Ergin, Kasım Asma, Faik Yağcı gibi isimler dönemin parlayan sporcuları olmuştur. 1973 yılına gelindiğinde ilk kez Balkan Bisiklet Yol Şampiyonası'nı kazanan sporcumuz Erol Küçükbakırcı olmuştur. 1980'li yıllarda da Ömer Ali Erikçi, Kerim Demirbağ, Mehmet Küçükçerezci, Adnan Tam, Ayhan Aytekin, Abdullah Tuş, Ali Badak, Mehmet Şafakçı ve Aziz Ay gibi isimler ön plandadır. (Aydilek ve Sarıççek 2018: 17).

İstanbul Bisiklet İhtisas Kulübü, Türkiye'de 1968 yılında kurulan ilk bisiklet kulübüdür. Devamında, Bakırköy Bisiklet İhtisas Kulübü, 1969'da Dr.Fevzi Aksoy'un öncülüğünde kurulurken, 1973'te Meriç Tekstil Kulübü kurulmuştur. (Bisiklet hakkında 2019, <http://bisiklet.gov.tr/federasyon-2/tarihce/federasyonumuzun-tarihi/> 1 Ocak 2019 tarihinde erişildi).

9. Cumhurbaşkanlığı Uluslar arası Türkiye Bisiklet Turu, 1973 yılında, Türkiye Cumhuriyetinin 50. Kuruluş yıl dönümü ile aynı tarihlere denk geldiği için ayrı bir önem arz ediyordu. Bulgaristan ve Mısır gibi güçlü takımları geride bırakan Türk bisikletçileri Ali Hüryılmaz, Orhan Altınok ve Erol Küçükbakırcı hem genel hem ferdi klasman da üstün derece ile bu özel günde anlamlı bir hediye elde etmiş oldular. (Atabeyoğlu 1994: 43)

1998'de Erdinç Doğan, Balkan Bisiklet Yol Şampiyonası birincisi, 2003'te Mustafa Güler, 2004'te Mustafa Özinal Balkan Şampiyonu olmuştur. Gençlerde 2003'te Behçet Usta, 2009'da Ahmet Örken, yıldızlarda 2011'de Cebail Şeker Balkan Şampiyonu olmuştur. Ahmet Örken, 2010 U23 Genç Avrupa Pist Omnium Şampiyonu

olmuş, 2011’de ise Moskova’da düzenlenen Dünya Gençler Pist Şampiyonası’nda beşinci olmuştur. 2016’da ise Brezilya’nın başkenti Rio Olimpiyat Oyunları’nda Onur Balkan ve Ahmet Örken ülkemizi temsil etmiştir. (Aydilek ve Sarıççek 2018: 17).

2.8. Olimpiyat Oyunları Tarihinde Türk Bisikletinin Yeri

Bisiklet sporunda olimpiyat oyunları geçmişi incelendiğinde; 1924 Paris Olimpiyat Oyunları, ülkemizi ilk kez temsil edecek üç sporcu Cavit Cav, Raif Bey ve Fahri Canbaz ile yola çıkılmış fakat bisikletleri oradan alma düşüncesi dönemin şartlarında, standartlara uygun bisiklet bulunamadığı için start alamamışlardır.

1928 Amsterdam Olimpiyat Oyunları, Türkiye bu oyunlara Cavit Cav, Galip Cav, Yunus Unat, Tacettin Öztürkmen ile katılmıştır. Takım takip yarışına katılan ekip 9’ncu sırada yer aldı. Galip Cav bu yarış haricinde 1000 metre zamana karşı yarışında 16’ncı olmuştur.

1936 Berlin Olimpiyat Oyunları, Orhan Suda, Tacettin Öztürkmen, Kazım Bingen, Kırkor Canbazyan, Eyüp Yılmaz, Talat Tunçalp milli takımı ile katıldı. Talat Tunçalp 100 kilometrelik yol yarışında sekizinci oldu.

1948 Londra Olimpiyat Oyunları, Yaz olimpiyatlarına Türkiye’den altı branşta 57 sporcu katıldı. Bireysel Yol Bisikleti Yarışı kategorisine katılan dört sporcu; Talat Tunçalp, Orhan Suda, Mustafa Osmanlı Ali Çetiner yarışını tamamlayamamışlardır.

1972 Münih Olimpiyat Oyunları,100 kilometrelik Takım Zamana Karşı yarışında, Ali Hüryılmaz, Mevlüt Bora, Erol Küçükbakırcı, Seyyit Kırmızı yer aldı. Oyunlara katılan 36 takım arasından Türk takımı 24’üncü oldu. Ali Hüryılmaz, 200 kilometrelik yol yarışında 163 sporcudan 73’üncü olarak tamamladı. Mevlüt Bora aynı yarışta 110’uncu Rıfat Çalışkan 111’nci Haluk Günözgen ise 112’nci oldu. (Olimpiyatlarda Türk bisikleti, <http://www.cyclingtr.com/bisiklet-triatlon-yuzme-atletizm/olimpiyatlarda-trk-bisikleti.html> 1 Ocak 2019 tarihinde erişildi).

1976 Montreal Olimpiyat Oyunlarına Erol Küçükbakırcı'nın ülkemizi temsil ettiği oyunlarda 1000 metre zamana karşı yarışında 23'üncü, 4000 metre bireysel takip yarışında 23'üncü olarak tamamlamıştır.

2008 Beijing Olimpiyat Oyunları, 32 sene sonra oyunlara Bilal Akgül dağ bisikleti branşında katıldı. 50 sporcunun katıldığı oyunları 35'nci olarak bitirdi.

2012 Londra Olimpiyat oyunları, 40 yıl aradan sonra yol bisikletinde ülkemizi temsil eden sporcular, Ahmet Akdilek, Kemal Küçükbay, Miraç Kal ülkemizi temsil eden sporculardır.

2016 Rio Olimpiyat Oyunları yol bisikleti branşında, Türkiye'yi erkekler bireysel zamana karşı yarışında temsil eden Ahmet Örken, 34'ncü sırayı elde etti.

1963 yılında "Marmara Turu" adıyla başlayan tur, 1966 yılından itibaren Cumhurbaşkanlığı makamı himayesine alınarak Cumhurbaşkanlığı Türkiye Bisiklet Turu olarak zaman içinde yükselerek 55'incisi 2019 yılında düzenlenmiş oldu. 2017'de World Tour (Dünya Turu) kategorisinde yer alan dünyanın tek kıtalararası bisiklet turu özelliğini taşır.

Bisiklet kullanımı ülkemizde, ulaşım aracı olarak gelişmiş ülkeler düzeyinde, günlük yaşamın bir parçası olmasa da ulaşım aracından çok, keyifli zaman geçirmek için tercih ediliyor. Bisikletin yaygınlaşması için her düzeyde bisiklet yarışları ve organizasyonların çoğalması, şehir içi ulaşımın sürdürülebilirliğinin olması için belediyelerin bisikletliyi korumak adına bisiklete ayrılan yolların artırılması gerekebilir. Kullanım amacı ne olursa olsun Einstein'ın izafiyet teorisini bisikletiyle giderken düşündüğü gibi bisiklet, bilinçaltında görmediğimiz bir enerji ile bağlılık ve alışkanlık yarattığı söylenebilir. Spor psikolojisi literatürü, bağlılık düzeylerinin anlaşılmasının sporcular arasında pozitif spor deneyimlerini teşvik etmek için önemli olduğunu göstermektedir (Martins vd. 2014:5). Bisiklet sporunda insanları bu kadar çeken ve bisikletin giderek artan önemli küresel rol oynamasını sağlayan etmenler ne olabilir?

Tam da bu anlamda sporcu bağılılığını incelemek, bu çalışmaya merkezi bir kavram olarak hizmet etmektedir.

2.9. Bisiklet Yarış Türleri

2.9.1. Yol Bisikleti

Yol bisikleti, olimpiyat oyunlarının 1896'da ilk organize edildiği günden bu güne yer almıştır. Üç ana başlıkta incelenir.

2.9.1.1. Yol Yarışı

Bisikletçilerin farklı parkur aralıklarında toplu halde aynı anda başlangıç yaparlar. Yol yarışları birkaç türden oluşur: bir noktadan diğer bir noktaya tek günlük yarışlar olan Paris – Roubaix veya Tour of Flanders gibi yarışlar, UCI dünya şampiyonalarında belirli bir parkur üzerinde çok turlu yarışlar veya etaplı Fransa Turu, İtalya Turu veya İspanya Turu gibi yarışlardan oluşur.

2.9.1.2. Ferdi Saate Karşı

Bisikletçiler, ferdi olarak saate karşı koştukları yarış türüdür. Bireysel olarak kısa süreli aralıklarla yola çıkarlar. Parkuru en hızlı sürede tamamlayan yarışçı kazanır. Olimpiyat programında olan bir yarış türüdür.

2.9.1.3. Takım Saate Karşı

Takım saate karşı yarışları, iki bisikletçi veya en çok on bisikletçiden oluşan takımlarla yarışılır. UCI yol dünya şampiyonaları programında yer alır. Gerekli koşulları sağlayan bütün UCI takımları katılabilir.

2.9.2. Pist Yarışları

19.yüzyıl sonlarında keşfedilen pist yarışlarında ilk dünya şampiyonası 1893'te gerçekleşmiştir. Pist yarışları, “velodrom” olarak adlandırılan bir tesiste gerçekleşir. Bu tesis, açık ve kapalı türde olabilen, ahşap veya beton zeminde özel açı ve belirli ölçüleri olan oval bir pisttir. Böylece sporcuların hızları doğrultusunda savrulup kaymasını engelleyecek, tur mesafelerinin 1 ile 80 km arasında değişen, saat yönünün tersine koşulacak şekilde tasarlanmış bir yapıda inşa edilmiştir. Pist yarışları, sprint ve dayanıklılık olmak üzere iki ana grupta incelenir. Olimpiyat oyunlarında ise altı bisiklet branşı gerçekleşir; Sprint, takım sprint, keirin (motorlu), takım takip ve omnium. (<http://www.uci.ch/track/about> 16.6.2019 tarihinde erişildi)

2.9.3. Dağ Bisikleti

Dağ bisikletinde ilk yarışlar, seksenlerde Amerika'da gerçekleşti. Dağ bisikleti dört temel başlıkta ele alınabilir.

2.9.3.1. Cross-Country

“Cross-country” yarışları, beş ile dokuz km'lik mesafelerde teknik iniş ve çıkışları, orman içi yolları, taşlık patikalar ve engelleri olan parkurlarda yapılır. olimpiyat programında yer alan bir yarış türüdür.

2.9.3.2. Maraton

Maraton yarışı, 60 ile 120km arasında uzun koşulan bir yarış türüdür. Gerek amatör gerek profesyonel tüm kategorilerdeki bisikletçilerin birlikte yarışır. Dağlık bir alanda yapılan maraton yarışları, olimpik “cross-country” formatından farklı olarak, bisikletçiler aynı noktadan bir daha geçmezler.

2.9.3.3. Downhill

“Downhill” DHI olarak adlandırılır. Yokuş aşağı manasına gelir. Bisikletçinin zamana karşı hızlı ve teknik noktaları aştığı bir yarış türüdür. Katılımcı, yol boyunca birçok doğal engeller ve teknik kullanım becerileri ile başa çıkmak durumundadır.

2.9.3.4. Four-Cross

Bu yarış türü birkaç eleme turunun yapılması ile gerçekleştirilir. Sıralı dört katılımcının birlikte start aldığı, peşi sıra eğimli virajlardan ve atlamalardan oluşan bir pistten aşağı sürerek devam eden yarış türüdür. Yarışlar 30 saniye ile 1 dakika arasında gerçekleştiğinden, bisikletçiler açısından çekişmeli bir yarış olmasını sağlar. Bir kaç eleme turunun ardından sonra eren yarış türüdür. https://bisiklet.gov.tr/Sayfa/Yol_bisikleti_Hakkinda-10.aspx,1 Ocak 2019’da erişildi).

2.9.4. Gran Fondo

Avrupa’da yıllar boyunca oldukça tutulan geniş katılımlı “GranFondo”bisiklet yarışları amatör ruha hitap eden bir spor organizasyonu olmasının yanı sıra kültürel bir tecrübe ve sosyal sorumluluk projeleri arasında yer edinen bisiklet sever kitleleri bir araya getiren, İsmi “Garedi fondo” yani “mesafe yarışları” deyiminden gelen bu yarışlar, genellikle bisikletlilerin yaş ve seviyelerine göre, aynı parkurda ama farklı mesafe ve zorluk düzeyinde organize edilir. Farklı mesafelerdeki yarışlar “Gran Fondo”, “Mezzo Fondo” ve “Fondo”olarak adlandırılır. “Gran Fondo” aralarındaki en uzun mesafe olan parkur için kullanılır. Gran Fondo’ların en bilinenleri arasında Prosecco Cycling Classic, Novi Colli ve Felice Gimondi müsabakaları ön plandadır. (Granfondo hakkında, <https://granfondocesme.com/tr/hakkinda/granfondo>, 1 Ocak 2019’da erişildi).

III. BÖLÜM

3. YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli

Bisikletçilerin sporcu bağlılıklarının incelendiği bu çalışmada, betimsel ve ilişkisel tarama yönteminden faydalanılmıştır. Bir konuya yönelik katılımcıların fikirlerinin, beceri ve davranışları gibi özelliklerinin belirlendiği çoğunlukla başka çalışmalara göre daha büyük örneklem üzerinde yapılan araştırmalar betimsel tarama olarak adlandırılır. Tarama yönteminde amaç toplumların, kurumların, durumların özelliklerini tanımlamaktır. İlişkisel araştırma yöntemi, değişkenler arasındaki ilişkileri belirlemek ve olası sonuçları kestirilebilmek için kullanılır. İki ve ya daha fazla değişken arasındaki ilişki boyutunda istatistikî ölçümler kullanılarak ölçülmeye çalışılır. (Metin 2014: 101).

Araştırmanın amacına uygun olacak şekilde bisikletçilerin sporcu bağlılıklarının incelenmesi araştırmacı tarafından oluşturulan bilgi toplama formu ve Kara, Kelecek ve Aşçı (2015) Türkçeye uyarlaması yapılan “Sporcu bağlılık Ölçeği” kullanılmıştır. Bu ölçeğin orijinali Lonsdale, Hodge ve Jackson (2007) tarafından geliştirilmiştir (Athlete Engagement Scale). Ölçek, her biri dört madde içeren dört alt boyuttan (Güven, Adanmışlık, Dinçlik ve Coşku) oluşmakta ve beşli Likert tipinde 16 soru içinde değerlendirilmektedir.

3.2. Evren ve Örneklem

Bisikletçilerin sporcu bağlılığını merkez alan araştırmanın çalışma evrenini Türkiye Bisiklet Federasyonu 2017 yılı faaliyet takvimine göre hakemlerin yönettiği yarışlar olarak ülkemizde düzenlenen yarış organizasyonuna katılan bisikletçilerdir. Örneklem grubu ise ülkemizin çeşitli illerinde düzenlenen ulaşılabilen örneklem yöntemi ile seçilen, altı farklı organizasyonunda yarışama katılan (Erciyes Dağ Bisikleti N=50; Salcano Kapadokya Bisiklet Festivali N=118; Granfondo Marmara N=57; Salcano Arnavutköy Dağ Bisikleti N=19; Ali Hüryılmaz Türkiye Yol Bisikleti Şampiyonası N=59; Velotürk Granfondo Çeşme N=104) toplam 406 bisikletçidir. Çalışmaya katılan bisikletçiler yarışmada bir gün önce gönüllü olarak araştırmada kullanılan ölçekleri doldurmuşlardır.

3.3. Verilerin Toplanması

Araştırmayla ilgili literatür taraması dahilinde, akademik ve güncel bilgilerin yer aldığı elektronik veri tabanlarından yararlanılmıştır. Bu çalışma için veri toplamada anket yöntemine başvurulmuştur.

İki kısımdan oluşan anketin birinci bölümünde araştırmacı tarafından hazırlanan demografik bilgilerin yer aldığı bilgi toplama formu aracılığı ile araştırmanın başına hangi amaçla bu çalışmanın yapıldığı, ölçek formunun nasıl işaretlenmesi gerektiği ve çalışmanın kim tarafından yürütüldüğünü açıklayıcı bilgilerin ardından, bisikletçilere yönelik; cinsiyet, medeni durum, yaş, yaşanılan yer, aile geliri, eğitim düzeyi, spor yapma durumu, spor yapma yılı, bisiklet sporu yapma yılı, bisiklet sporu yapma sıklığı, meslek gibi bilgiler yer almıştır.

İkinci kısımda sporcuların branşlarına olan bağlılıklarını belirlemek amacı ile sporcu bağlılık ölçeği Lonsdale, Hodge ve Jackson (2007) tarafından geliştirilen, Athlete Engagement Scale Athlete Burnout Questionnaire (ABQ) and Short Form of Dispositional Flow State Scale (SSDFS) kullanılmıştır. Ölçek, her biri dört madde

içeren 4 alt boyuttan (Güven, Adanmışlık, Dinçlik ve Coşku) oluşmakta ve beşli Likert tipinde 16 soru içinde değerlendirilmektedir. Ölçeğin Türkçe uyarlaması Kara, Kelecek ve Aşçı (2015) tarafından yapılan araştırmadan alınmıştır. Ölçeğin kullanımına ilişkin izin de Kara ve Kelecek'ten e-posta yoluyla sağlanmıştır.

Sporcu Bağlılık Ölçeğinin Türkçe Uyarlaması Geçerlilik ve Güvenirlik Çalışması, ölçek çalışmasından faydalanılarak yapılan veri toplama aracı olarak sporcuların spora olan bağlılıklarını ölçmeyi amaçlayan Sporcu Bağlılık Ölçeği, (Lonsdale vd. 2007) tarafından geliştirilen ölçek; Bir (Neredeyse Hiç) ve beş (Hemen Hemen Her Zaman) arasında değişen 5'li Likert tipinde değerlendirilmiş olup sporcu bağlılık ölçeğine ait dört alt boyutun madde örnekleri; güven boyutunda "Spor branşında başarılı olmak için gerekli beceri/teknığe sahip olduğuma inanırım." Adanmışlık boyutunda "Spordaki hedeflerimi başarma konusunda kararlıyım." dinçlik boyutunda "Spor branşım ile uğraşırken kendimi enerjik/dinamik hissedirim." coşku boyutunda "Spor branşında eğlenirim." olarak verilmiştir. (Kara, Kelecek ve Aşçı 2018: 42)

Bu anket soruları ve bilgi toplama formu 2017 yılında araştırmacı tarafından altı farklı bisiklet organizasyonu seçilerek, ulaşılabilen örneklem yöntemi ile yapılmıştır. Anketlerin uygulanması için organizasyonunun uygulayıcılarından gerekli izin alındıktan sonra, 2017 yılının Ağustos, Eylül, Ekim, Kasım aylarında, bisikletçilere araştırmacı tarafından bu çalışmanın bilimsel açıdan önemi aktarılarak, anket uygulama esası ve çalışma ile ilgili kısa süreli bir ön bilgi verildikten sonra, yarıştan bir gün önce düzenlenen sporcu kayıtları sonrasında rastgele seçilen toplam 406 bisikletçiye ofis ortamında gönüllü olarak uygulanmıştır. Bu ölçek sonuçlarının güvenirlilik katsayılarını hesaplamak için (Cronbach Alpha) katsayısı değerleri analiz edilmiştir. Bu analiz sonuçlarına göre güvenirlilik katsayıları, coşku alt boyutunda (0.87), dinçlik alt boyutunda (0.73), güven alt boyutunda (0.76) adanmışlık alt boyutunda (0,79) olarak saptanmıştır. Bu sonuçta göstermektedir ki bu çalışmada kullanılan ölçek güvenilir bir ölçektir.

3.3.1. Araştırmaya katılan bisikletçilerden alınan anket çalışmasının yapıldığı bisiklet yarışları dağılımı.

3.3.1.1. Salcano Kapadokya Bisiklet Festivali- Mtb - Xce-Xct –Xcp Yarışları

Yarışmalara büyük erkek, büyük bayan, genç erkek, genç bayan, master erkekler 30,40 ve 50 yaş kategorilerindeki kulüp takımları ve ferdi lisanslı sporcuların katıldığı, iki gün bisiklet köyü buluşması, üç gün yarış ve önceki günü sporcu kayıtlarının yapılıp dağ bisikleti, cross country eleme, zamana karşı, noktadan noktaya ve gran fondo yarışlarının yapıldığı bisiklet yarışlarıdır.

3.3.1.2. Veloturk Gran Fondo Çeşme

Yarış, kısa ve uzun parkurdan olmak üzere iki ayrı güzergâhtan oluşan amatör yol bisikleti yarışıdır. Büyük erkek, büyük bayan, genç erkek, genç bayan, master erkekler 30,40 ve 50 yaş kategorilerinde bir gün yarış ve önceki günü sporcu kayıtlarının yapıldığı yol bisiklet yarışıdır.

3.3.1.3. Marmara Gran Fondo

Yarış, İstanbul'dan Bursa'ya uzun parkurdan olmak üzere büyük erkek, büyük bayan, genç erkek, genç bayan, master erkekler 30,40 ve 50 yaş kategorilerinde bir gün yarış ve önceki günü sporcu kayıtlarının yapıldığı yol bisiklet yarışıdır.

3.3.1.4. Erciyes Dağ Bisikleti Dhı-Xce-Xco Yarışları

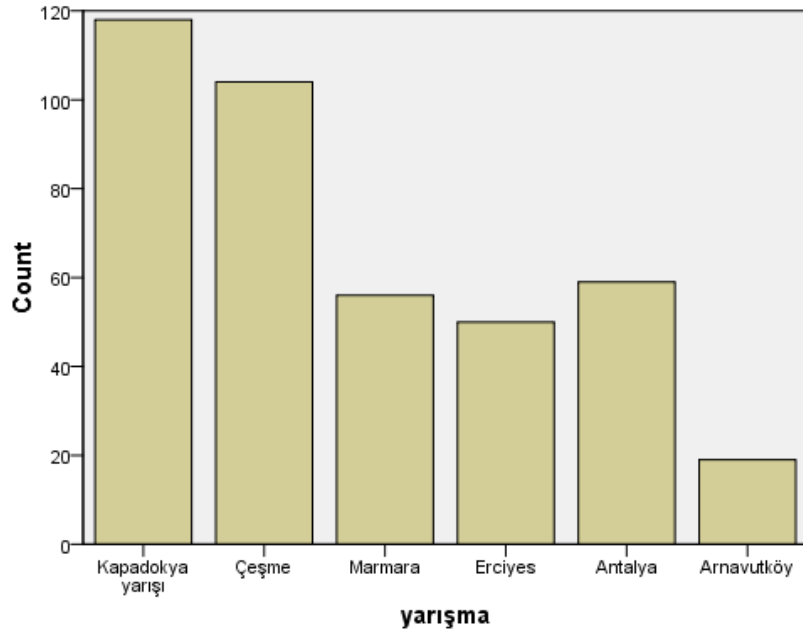
Yarışmalara büyük erkek, büyük bayan, genç erkek, genç bayan, master erkekler 30,40 ve 50 yaş, U17 erkekler, U15 erkekler, yıldız bayan kategorilerindeki kulüp takımları ve ferdi lisanslı sporcuların katıldığı üç gün yarış ve önceki günü sporcu kayıtlarının yapıldığı Downhill,Cross Country eleme ve Olimpik disiplinde yapılan dağ bisikleti yarışlarıdır.

3.3.1.5. Ali Hüryılmaz Türkiye Şampiyonası 6.Etap Kapanış Puanlı Yol Yarışları Antalya

Yarışmalara, büyük erkek, genç erkek, yıldız erkek A, yıldız erkek B, büyük bayan, genç bayan, yıldız bayan, master erkekler 30,40 ve 50 yaş kulüp takımları ve ferdi lisanslı sporcular katıldığı üç gün yarış ve önceki günü sporcu kayıtlarının yapıldığı yol bisikleti yarışlarıdır.

3.3.1.6. Salcano Mtb Cup Arnavutköy/İstanbul

Yarışmalara, büyük erkek, büyük bayan, genç erkek, genç bayan, master erkekler 30,40 ve 50 yaş, U17 erkekler, U15 erkekler, yıldız bayan kategorilerindeki kulüp takımları ve ferdi lisanslı sporcuların katıldığı bir gün yarış ve önceki günü sporcu kayıtlarının yapıldığı dağ bisikleti yarışlarıdır. Kategorilerindeki kulüp takımları ve ferdi lisanslı sporcular katılmışlardır.

Grafik 3.1: Araştırmaya katılan bisikletçilerden alınan anket çalışmasının yapıldığı bisiklet yarışları dağılımı.

3.4. Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında verilerin analizi SPSS 24 paket programında yapılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde tanımlayıcı istatistikler ve korelasyon analizinden faydalanılmıştır. Ayrıca değişkenler arasındaki farkları belirlemek için bağımsız t-testi, Anova testinden de yararlanılmıştır.

IV. BÖLÜM

4. BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, bisikletçilerin sporcu bağlılığının incelenmesi amacıyla yapılan çalışmanın bulguları yer almaktadır. Katılımcıların birtakım demografik değişkenlere yanıt vermemesi sebebi ile analizlerin bazılarında örneklem sayısında değişiklikler oluşmuştur.

4.1. Kişisel Bulgulara İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Tablo 4-1’de, araştırmaya katılan 406 bisikletçinin demografik özelliklerinden cinsiyet değişkenine göre %90,4’ünü (n=367) erkek, %9,6’sını (n=39) kadınlar; medeni durum değişkenine göre %36,7’sinin (n=149) evli olduğu, %62,8’inin (n=255) bekâr olduğu; eğitim durumu değişkenine göre %1,5’i (n=6) ilkokul mezunu, %6,9’u (n=28) ortaokul mezunu, lise mezunu % 31,0 (n=126) ve son olarak üniversite mezunu, %59,1’i (n=240) olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4.1:Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Frekans Tablosu

Demografik Faktör	Gruplar	Frekans	Yüzde (%)	Toplam
Cinsiyet	Erkek	367	90,4	406
	Kadın	39	9,6	
Medeni Durum	Evli	149	36,7	404
	Bekâr	255	62,8	
Eğitim Durumu	İlkokul	6	1,5	400
	Ortaokul	28	6,9	
	Lise	126	31,0	
	Üniversite	240	59,1	

4.2. Kişisel Özellikler ile Alt Boyutlar Arasındaki Fark ve Bulgular

Tablo 4,2’de katılımcılarının yaş değişkenine göre aritmetik ortalama, standart sapma, en az ve en fazla yaş değerleri verilmiştir. Tablo incelendiğinde katılımcıların yaş ortalamasının $x = 32,29$ en düşük yaş değerinin 15, en yüksek yaş değerinin ise 83 olduğu görülmektedir.

Tablo 4.2. Katılımcıların yaş değişkenine ilişkin aritmetik ortalama, standart sapma, en düşük ve en yüksek yaş değerleri

\bar{x}	ss	En düşük	En yüksek	Toplam
Yaş 32,29	11,56	15	83	406

Tablo 4-3’te katılımcıların en uzun süre yaşadıkları yer değişkenine göre yüzde ve frekans dağılımları yer almaktadır. 400 katılımcıdan elde edilen bilgiler doğrultusunda tabloya göre katılımcıların %58,6’sı (n=238) şimdiye kadar en uzun büyükşehirde, % 0,7’si de (n=3) kasabada yaşamıştır.

Tablo 4.3: Katılımcıların en uzun süre yaşadıkları yere göre yüzde ve frekans dağılımları

Demografik Faktör	Gruplar	Frekans	Yüzde (%)
Yaşanılan Yer	Köy	7	1,7
	Kasaba	3	0,7
	İlçe	57	14,0
	İl	95	23,4
	Büyükşehir	238	58,6
	Toplam	400	100,0

Tablo 4.4: Katılımcıların bisiklet sporunda bulundaki seviye düzeylerine göre yüzde ve frekans dağılımları

Bisiklet Seviye	Frekans	Yüzde (%)
Çok düşük	6	1,5
Düşük	36	8,9
Orta	173	42,6
Yüksek	115	28,3
Çok yüksek	75	18,5
Toplam	405	99,8

Tablo 4.5:Katılımcıların spor yapma durumu ve yaptıkları diğer spor branşına göre yüzde ve frekans dağılımları

Gruplar	Frekans	Yüzde (%)
Spor Yapmayan	74	18,2
Yüzme	30	7,4
Koşu	51	12,6
Dalış	6	1,5
Karate	1	0,2
Dans	1	0,2
Triathlon	32	7,9
Yelken	2	0,5
Kickboks	5	1,2
Masa tenisi	2	0,5
Dağcılık	7	1,7
Crossfit	3	0,7
Kayak	9	2,2
Hentbol	1	0,2
Futbol	26	6,2
Basketbol	25	6,2
Otomobil Sporları	1	0,2
Badminton	3	0,7
Fitness	13	3,2
Goalball	1	0,2
Motor Sporları	1	0,2
Tenis	6	1,5
Judo	2	0,5
Karma dövüş sanatı	1	0,2
Doğa yürüyüşü	5	1,2
Duathlon	2	0,5
Yamaç paraşütü	2	0,5
Atletizm	6	1,5
Atıcılık	2	0,5
Voleybol	5	1,2
Kürek	2	0,5
Su topu	1	0,2
Amerikan futbolu	1	0,2
Eskrim	1	0,2
Yoga	1	0,2
Binicilik	1	0,2
Kano	1	0,2
Toplam	334	82,3

Tablo 4-5'te Katılımcıların spor yapma durumu ve yaptıkları diğer spor branşlarına ilişkin bilgilere yer verilmiştir. Tablo bulgularına göre toplam 334 bisikletçiden %18,2'si (n=74) ise herhangi bir spor branşıyla uğraşmadığını belirtmiştir. Aynı tabloda çeşitli sporla uğraşan katılımcıların yaptıkları spor branşlarının dağılımına da yer verilmiştir. Buna göre sporla uğraşan katılımcıların en yüksek değerinde %12,6'sı (n=51) koşu, %7,9'u (n=32) triathlon ve %7,4'de (n=30) yüzme ile uğraştığını belirtmiştir.

Araştırmaya katılan bisikletçilerin (N=31) haftada 1 gün antrenman yaparken, (N=79) kişi de haftanın 7 günü de antrenman yaptığını belirtmiştir. Bu bulgulara göre haftalık bisiklet binme sıklığı değişkeni ile spora bağlılık alt boyutları arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır.

Katılımcıların bisiklet yarışına katılım sayısı değişkeni ile spora bağlılık alt boyutları arasında farkı incelediğimizde anlamlı bir fark tespit edilmemiştir.

Katılımcıların ailenizin ortalama aylık gelir değişkeni ile spora bağlılık alt boyutları arasındaki ilişkiyi incelediğimizde, (N=331) kişi gelirini belirtirken (N=75) kişi bu soruya yanıt vermemiştir. En az gelir belirten 800 TL, en yüksek gelir belirten 40 bin TL olmuştur.

Katılımcıların ailede sizden başka spor ile ilgilenen kişiler değişkeni ile spora bağlılık alt boyutları arasında fark bulunmamıştır.

Tablo 4.6:Bisikletçilerin Sporcu Bağlılığı Alt Boyutları Cinsiyet Durumu Değişkeni t Testi

	Cinsiyet	N	\bar{x}	SS	t	P
Güven	Kadın	39	4,11	0,64	1,08	0,14
	Erkek	368	4,28	0,94		
Adanmışlık	Kadın	39	3,97	1,90	0,37	0,78
	Erkek	368	4,06	1,30		
Dinçlik	Kadın	39	4,16	0,64	1,78	0,02
	Erkek	368	4,43	0,93*		
Coşku	Kadın	39	4,47	0,57	1,12	0,26
	Erkek	368	4,58	0,57		

p<0.05

4.2.1.Cinsiyet değişkeni ile spora bağlılık alt boyutları arasındaki farklılık

Tablo 4.6’da Cinsiyet değişkeni spora bağlılık alt boyutları (güven, adanmışlık, dinçlik, coşku) farklılıklarını incelemek için bağımsız t-Testi yapılmıştır. Sonuçlar incelendiğinde yalnızca“dinçlik” alt boyutunda(t= -1,785;p<0,05)istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Aritmetik ortalamalar incelendiğinde erkeklerin (ort=4,4348

$\pm 0,93623$) kadınlara göre (ort =4,1603 \pm 0,64758)daha yüksek bağıllık puanı aldıkları tespit edilmiştir.

Tablo 4.7:Bisikletçilerin Sporcu Bağıllığı Alt Boyutları Medeni Durum Değişkeni t Testi

Medeni Durum		N	\bar{x}	SS	t	p
Güven	Evli	149	4,12	0,64	2,30	0,01
	Bekâr	256	4,34	1,04		
Adanmışlık	Evli	149	3,87	1,34	2,05	0,03
	Bekâr	256	4,16	1,38		
Dinçlik	Evli	149	4,36	0,63	0,72	0,46
	Bekâr	256	4,43	1,04		
Coşku	Evli	149	4,57	0,58	0,10	0,92
	Bekâr	256	4,57	0,57		

p<0.05

4.2.2.Medeni durum ile spora bağıllık alt boyutları arasında farklılık

Tablo 4.7’de Araştırmaya katılanların medeni durumlarına göre dağılımına bakıldığında 256 kişi bekâr,149 kişinin evli olduğu tespit edilmiştir. Medeni durum değişkeninde Adanmışlık alt boyutunda evlilere göre bekârlar istatistikî olarak (t= - 2,051;p<0,05) daha yüksek puan aldığı tespit edilmiştir. Güven alt boyutunda (t= - 2,309;p<0,05) bekarlar, evlilere göre daha yüksek puan aldığı tespit edilmiştir. Aritmetik ortalamalar incelendiğinde, bekârlar (ort=4,1 \pm 1,38) evlilere göre (ort =3,87 \pm 1,34) daha yüksek sporcu bağıllık ölçeğinde anlamlı fark elde etmiştir.

Araştırmaya katılanların eğitim durumu değişkenine göre sporcu bağıllık ölçeği alt boyutları arasında farkı incelemek için bağımsız t testi yapılmış ve bulgulara Tablo 4.8’de yer verilmiştir.

Tablo 4.8: Bisikletçilerin Sporcu Bağlılığı Alt Boyutları Eğitim Durum Değişkeni t Testi

Eğitim Durumu	N	\bar{x}	SS	t	P	
Güven	Ortaöğretim	160	4,44	1,20	3,17	0,00
	Üniversite	240	4,14	0,64		
Adanmışlık	Ortaöğretim	160	4,37	1,67	3,81	0,00
	Üniversite	240	3,84	1,10		
Dinçlik	Ortaöğretim	160	4,52	1,19	1,95	0,05
	Üniversite	240	4,34	0,65		
Coşku	Ortaöğretim	160	4,58	0,60	0,00	0,99
	Üniversite	240	4,58	0,53		

p<0,05

4.2.3.Eğitim durumu değişkeni ile spora bağlılık alt boyutları arasında etkileşim

Tablo 4.8 incelendiğinde; katılımcıların eğitim durumuna göre sporcu bağlılık ölçeğinin güven (t=3,17; p=0,00), adanmışlık (t=3,81; p=0,00), dinçlik (t=1,95; p=0,05) alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Coşku alt boyutunda fark gözlenmemiştir. Aritmetik ortalamalar incelendiğinde, güven alt boyutunda ortaöğretim ortalamasının ($\bar{X}=4,44\pm 1,20$) üniversite ortalamasına ($\bar{X}=4,14\pm 0,64$), adanmışlık alt boyutunda ortaöğretim ortalamasının ($\bar{X}=4,37\pm 1,67$) üniversite ortalamasına ($\bar{X}=3,84\pm 1,10$) ve son olarak dinçlik alt boyutunda ortaöğretim ortalamasının ($\bar{X}=4,52\pm 1,19$) üniversite ortalamasına ($\bar{X}=4,34\pm 0,65$) göre daha yüksek olduğu ve eğitim durumu değişkeninde oluşan bu farkın yukarıdaki alt boyutların hepsinde ortaöğretim lehine olduğu tespit edilmiştir

Tablo 4.9: Katılımcıların bisiklet seviyeleri değişkenine göre ölçek alt boyutlarının Post Hoc Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi

Sporcu Bağlılık Ölçeği	Alt Boyutlar	Bisiklet Seviyesi	N	x̄ S.S		F	P	Tukey
	Güven	Düşük	405	4,26	0,92	14,80	0,00*	1< 3-4 2< 3-4
		Orta	42	3,85	0,71			
		Yüksek	173	4,05	0,63			
		Çok Yüksek	115	4,45	1,30			
	Adanmışlık	Düşük	75	4,71	0,56	8,37	0,00	1< 3-4** 2< 3-4
		Orta	405	4,05	1,37			
		Yüksek	42	3,39	1,06			
		Çok Yüksek	173	3,87	1,52			
	Dinçlik	Düşük	115	4,27	1,45	2,07	0,10	
		Orta	75	4,50	0,68			
		Yüksek	405	4,40	0,91			
		Çok Yüksek	42	4,35	2,18			
	Coşku	Düşük	173	4,30	0,66	6,15	0,00*	1< 3-4 2< 4
		Orta	115	4,44	0,59			
		Yüksek	405	4,40	0,91			
		Çok Yüksek	75	4,61	0,53			

p<0.05 ** (1= düşük 2 =orta 3=yüksek 4=çok yüksek)

4.2.4. Bisiklet Sporundaki Seviyeniz Değişkeni İle Spora Bağlılık Alt Boyutları Arasında Etkileşim

Bu tablo incelendiğinde, anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Post Hoc Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi yapılmıştır. Sonuçlar incelendiğinde “güven” alt boyutunda düşük seviyeyi işaretleyen bisikletçilerle yüksek ve çok yüksek seviyedeki bisikletçiler arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Ayrıca, orta seviye bisikletçilerde yüksek ve çok yüksek arasındaki fark anlamlıdır. Aritmetik ortalama incelendiğinde farklar yüksek ve çok yüksek bisikletçiler lehinedir. “adanmışlık” boyutunda düşük seviyenin, yüksek ve çok yüksekle fark anlamlı, orta seviyede sadece yüksekle farklı. “dinçlik” boyutunda fark tespit edilmemiştir.

“Coşku” alt boyutunda, düşük seviye, yüksek ve çok yüksek seviye ile farklı, orta seviyede sadece yüksekle farklı olduğu gözlenmiştir.

Araştırmaya katılanların sosyo-ekonomik durumu değişkenine göre sporcu bağıllık ölçeği alt boyutları arasındaki ilişkiyi incelemek için bağımsız t testi yapılmış ve bulgulara Tablo 4.10’da yer verilmiştir.

Tablo 4.10:Bisikletçilerin Sporcu Bağıllığı Alt Boyutları Sosyo-Ekonomik Durum Değişkeni Bağımsız t Testi

Sosyo-Ekonomik		N	\bar{x}	SS	t	P
Güven	Orta	306	4,23	1,00	0,85	0,39
	Yüksek	81	4,33	0,59		
Adanmışlık	Orta	306	4,05	1,50	0,09	0,92
	Yüksek	81	4,06	0,86		
Dinçlik	Orta	306	4,39	0,99	0,69	0,48
	Yüksek	81	4,47	0,57		
Coşku	Orta	306	4,54	0,60	1,46	0,14
	Yüksek	81	4,65	0,45		

p<0,05

4.2.5. Sosyo-Ekonomik Düzey Değişkeni İle Spora Bağıllık Alt Boyutları Arasındaki İlişki

Katılımcıların sosyo ekonomik statüsü ile sporcu bağıllık alt boyutları arasında ilişkiyi analiz etmek için bağımsız t testi yapılmış olup, Sosyo- ekonomik düzey değişkeninde sonuçlar göstermiştir ki bireylerin sosyo ekonomik statüleri “Güven” “Adanmışlık” “Dinçlik” “Coşku” ve bisiklet bağıllık alt boyutlarında düşük seviyede katılımcı sayısının az olması sebebiyle orta ve yüksek seviye sosyo ekonomik statüye sahip olduklarını belirten bisikletçilerle yapılan analizler sonucunda istatistiksel olarak anlamlı fark tespit edilememiştir.

Katılımcıların bisiklet yılı, spor yılı, yarışma sayısı ile sporcu bağıllık alt boyutları arasındaki ilişki Pearson Korelasyon Testi ile incelenmiş olup, sonuçlar Tablo 4.11’de sunulmuştur.

Tablo 4.11: Katılımcıların bisiklet yılı, spor yılı, yarışma sayısı ile sporcu bağlılık alt boyutları arasındaki ilişki

		Sporcu Bağlılık Ölçeği Alt Boyutları			
		Güven	Adanmışlık	Dinçlik	Coşku
Alt Problemler	Bisiklet Yılı	0,11*	0,082	0,023	0,12*
	Spor Yılı	0,033	0,036	0,005	0,064
	Yarışma Sayısı	0,14**	0,087	0,017	0,030

** Korelasyon ilişkisinin anlamlılık değeri $p < 0.001$

* Korelasyon ilişkisinin anlamlılık değeri $p < 0.005$

4.2.6. Bisiklet yılı, Spor yılı ve Yarışma Sayıları Değişkenleri İle Spora Bağlılık Alt Boyutları Arasında İlişki

Bu tablo incelendiğinde bisiklet yılı ile “güven” ($r = 0,11$) ve “coşku” ($r = (0,12)$) arasında düşük düzeyde anlamlı ilişki saptanmıştır. Spor yılı ile bağlılık alt boyutları arasında anlamlı ilişkiye rastlanmamıştır. Yarışma sayısı ile “güven” boyutunda ($r = (0,14)$) düşük düzeyde pozitif yönde anlamlı ilişkiye rastlanmıştır.

V. BÖLÜM

5. SONUÇ, DEĞERLENDİRME VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç ve Değerlendirme

Araştırmanın sonuçlarına göre, bugüne kadar yapılan sportif amaçlı bisiklet kullanımı dışındaki çalışmalardan farklı olarak, yarışlara katılan bisiklet sporcularının bağlılıklarının incelendiği bu araştırmada, güven, adanmışlık, coşku ve dinçlik olan sporcu bağlılık ölçeğinin alt boyutlarında anlamlı farklar bulunmuştur. İncelenen analizler sonucu ortaya çıkan veriler ele alındığında;

Araştırmaya katılan 406 bisikletçinin cinsiyet durumuna göre dağılımı incelendiğinde; katılımcıların %90,4'ünü (n=367) erkek, %9,6'sını (n=39) kadınlar oluşturmaktadır. Cinsiyet değişkeninin, sporcu bağlılık alt boyutlarından (güven, adanmışlık, dinçlik, coşku) bakımından anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bağımsız t-testi yapılmıştır. Sonuçlar incelendiğinde yalnızca “dinçlik” alt boyutunda($t=-1,785;p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Aritmetik ortalamalar incelendiğinde erkeklerin (ort=4,4348 ± 0,93623) kadınlara göre (ort =4,1603 ± 0,64758)daha yüksek bağlılık puanı aldıkları gözlenmiştir. Elde edilen sonuçlardan yola çıkarak, bisiklet üst düzey dayanıklılık ve sportif beceri gerektiren bir spor dalı olduğundan sporcular psikolojik olarak yoğun bir tempoda zorlu ve uzun süreçlerden geçmektedirler. Kadınlar açısından yorumladığımızda, bisiklette başarılı olup bu başarıyı devam ettirebilmek için kadın sporcular bu zorlu süreçler esnasında bir de günlük yaşamın gerektirdiği aile hayatı ve kadının toplumdaki sorumlulukları gibi pek çok farklı işle uğraşmaktadır. Bu nedendir ki dinçlik alt boyutunda kadın sporcuların az puan almış olduğu söylenebilir. Birçok araştırmada, kadınların serbest zaman

kullanımı açısından erkeklere göre dezavantajlı olduğu konu alınmıştır. Katılım açısından bakıldığında bisiklet dünyanın birçok yerinde hâlâ erkek egemen bir spor olarak algılanmaktadır.(Brown vd. 2009)' nin çalışmalarında ve "Australian Bureau of Statistics"de yapılan çalışmalarda da kadın katılımcıların oranının düşük olması, bisiklet kullanıcılarının çoğunlukla erkek olduğu sonucunu destekler niteliktedir. Kadınların bisiklet kullanmamalarının en önemli nedenlerini sıraladıkları çalışmada zamanın kısıtlı oluşu, (Ritchie vd. Garrard vd. 2010) kadın bisiklet kullanıcılarının sayısının azlığı, bisiklet yollarının, trafikte bisiklet kullanma ve hava karardıktan sonra güvenlik sorunu yaşanabileceği ve böylece bisiklet kullanmanın kadınlar için daha riskli olduğunu belirtmiştir. Bu gibi nedenlerden bisiklet kullanmanın, kadınların erkeklere kıyasla daha az tercih edilen bir zaman etkinliğine dönüştüğünü tanımlamıştır. Erkeklerin kadınlara göre daha çok kendilerini göstermeye çalıştıkları hem bisiklet kullanıcılarında (Ritchie vd. LaChausse 2010) hem de başka doğa sporu yapanlarda ve genel olarak rekreatif spor yapanlarda bulunan bir sonuçtur. Tüm bu sonuçlar, bu çalışmanın sonuçlarını destekler niteliktedir.(Ardahan ve Mert 2014: 58).

Araştırmaya katılan bisikletçilerin medeni durumlarına göre dağılımı incelendiğinde; %36,7'sinin (n=149) evli olduğu, %62,8'inin (n=255) bekâr olduğu tespit edilmiştir. Medeni durum değişkeninde adanmışlık alt boyutunda evlilere göre bekârlar istatistikî olarak ($t=-2,051; p<0,05$) daha yüksek puan aldığı belirlenmiştir. Aritmetik ortalamalar incelendiğinde, bekârlar (ort=4,1± 1,38) evlilere göre (ort=3,87 ±1,34) daha yüksek sporcu bağlılık ölçeğinde anlamlı fark elde etmiştir. Bu durum ile (Jeon ve Ridinger 2014:327) çalışmalarında, (Allen 2003).’e göre adanmışlığı, insanlar sosyal çevre ve arkadaş edinmek, yakın ilişkiler geliştirmek, spor katılımları ile tanınma ve sosyal statü kazanma gibi faydalar elde ettiklerinde spora daha fazla kendilerini adanmış hissedebilirler. Elde edilen bu bakış açısı ışığında evli ve bekâr katılımcıların bisikletten elde ettikleri faydalara bakıldığında, bekâr bisiklet kullanıcıların daha fazla fayda sağladıkları görülmüştür. (Ardahan ve Mert 2014: 58) tarafından yapılan çalışmada da bekârların bisiklet kullanımına yönelik motivasyonları evlilere göre daha yüksek bulunmuştur. Bekârların bisiklet kullanımından daha fazla fayda sağlamalarının nedeni, evlilerin aile ortamında otomobil kullanımını daha faydalı buluyor olmalarından kaynaklanabilir. Ancak bu bulguların tam tersine (Ardahan ve Yerlisu Lapa 2011)

evlilerin bekarlara oranla doğa sporuna katılımı daha fazla motive olduklarını tespit ederek bu çalışma ile örtüşmektedir.(Koçak, 2016: 5768)

Araştırmaya katılan bisikletçilerin eğitim durumuna göre dağılımı Tablo 4.8 incelendiğinde; katılımcıların eğitim durumuna göre sporcu bağlılık ölçeğinin güven, adanmışlık, dinçlik alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Coşku alt boyutunda fark gözlenmemiştir. Ortaöğretim ortalamasının üniversite ortalamasına göre daha yüksek olduğu ve eğitim durumu değişkeninde oluşan bu farkın yukarıdaki alt boyutların hepsinde ortaöğretim lehine olduğu tespit edilmiştir.(Koçak 2016: 5767) yaptığı çalışmada, katılımcıların öğrenim durumlarına göre bisiklet kullanma nedenlerine ve bisiklet kullanımı sonucunda elde ettikleri faydalara ilişkin sonuçlara göre de ortaöğretim mezunlarının, lisansüstü ve üniversite mezunlarına göre daha olumlu düşündüklerini tespit edilmiştir. Bu araştırmanın bulguları ile paralellik göstermektedir. (Ardahan ve Mert 2014a: 65) yapmış oldukları çalışma da ise eğitim seviyesi yükseldikçe kişilerin sağlık amaçlı aktivitelere katılımı artmaktadır. Diğer bir deyişle eğitim seviyesindeki yükselme ile “Doğayı, Hızı ve Mücadeleyi Hissetme”, “Takdir Edilme, Fark Edilme ve Kendini Gösterme”, “Sosyalleşme” ve “Bireyin Kendiyle Rekabeti” amaçlı bisiklet kullanımında düşme görülmektedir. Üniversite eğitim seviyesindeki bisiklet kullanıcılarının ana nedeni, özellikle “Fiziksel aktivite ve Sağlık” yönündedir. Bu çalışma ile örtüşmektedir. Bu çalışmanın aksine (Pepe, Hamdi, Kuru ve Emin 2001: 214) çalışmalarında, eğitim seviyesi yükseldikçe spora verilen önem ve yapma durumun artışı eğitim seviyesi üniversite olan bireylerin lehine tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan bisikletçilerin en uzun süre yaşadıkları yer durumuna göre dağılımı incelendiğinde; Tablo 4-3’te katılımcıların en uzun süre yaşadıkları yer değişkenine göre yüzde ve frekans dağılımları yer almaktadır. 400 katılımcıdan elde edilen bilgiler doğrultusunda tabloya göre katılımcıların %58,6’sı (n=238) şimdiye kadar en uzun büyükşehirde, % 0,7’si de (n=3) kasabada yaşamıştır.(Ardahan ve Mert 2014a:64) çalışmalarında şehir ve büyükşehirde yaşamını sürdürenlerin, bisiklete olan ilgilerinin daha çok olduğunu belirtmiştir. Bisikleti doğaya olan gereksinimlerin karşılanması için bir araç olarak gören kentte yaşayanlar, huzur aramak için

bisikletleriyle daha çok yer keşfedebilmek için bisiklet kullanmaktadır. (Ardahan ve Mert 2014a: 65) ifade ettikleri gibi kişinin yaşadığı yere göre bisiklet sürmeye motive eden nedenler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Özetle, kişiler ister köyde ister kentte ikamet etsin benzer sebeplerle bisiklet sürmeyi tercih ederek çalışmamızla paralellik göstermektedir.

Araştırmaya katılan bisikletçilerin yaş durumuna göre dağılımı incelendiğinde; Tablo 4-2 incelendiğinde bisikletçilerin yaş ortalamasının $\bar{x} = 32,29$, en düşük yaş değerinin 15, en yüksek yaş değerinin ise 83 olduğu görülmektedir. Rekreatif bisiklet kullanıcılarının konu edinildiği bir diğer çalışma (Ardahan ve Mert 2014a: 64).Tarafından yaş, gelir düzeyi ve eğitim düzeyinin artması bisiklet kullanımını azaltmaktadır. Yaşanılan yer ise bireylerin bisiklet kullanımını etkilememektedir tespiti bisiklet yarışlarına katılanları konu edindiğimiz bu çalışmamızla benzerlik göstermektedir.

Araştırmaya katılan bisikletçilerin bisiklet sporu yapma yılı, spor yapma yılı, yarışma sayısı durumuna göre dağılımı incelendiğinde; Tablo 4.5'deki bulgulara göre bisikletçilerden %18,2'si (n=74) ise herhangi bir spor dalı ile ilgilenmediklerini belirtmiştir. Aynı tabloda çeşitli sporlarla uğraşan katılımcıların yaptıkları spor branşlarının dağılımına da yer verilmiştir. Buna göre sporla uğraşan katılımcıların en yüksek değerde %12,6'sı (n=51) koşu, %7,9'u (n=32) triathlon ve %7,4'de (n=30) yüzme branşları ile ilgilendikleri görülmektedir.

Araştırmaya katılan bisikletçilerin bisiklet seviyesi durumuna göre dağılımı incelendiğinde; bisiklet seviyeleri ile sporcu bağlılık alt boyutları arasındaki farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu araştırmak için Post Hoc Tukey HSD analizi testi yapılmış olup “güven”, “adanmışlık” ve “coşku” alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı fark bulunurken, “dinçlik” alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı fark bulunamamıştır. Ayrıca, bu tablo incelendiğinde “güven” alt boyutunda düşük seviyeyi işaretleyen bisikletçilerle yüksek ve çok yüksek seviyedeki bisikletçiler arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Ayrıca, orta seviye bisikletçilerde yüksek ve çok yüksek arasındaki fark anlamlıdır. Aritmetik ortalama incelendiğinde farklar

yüksek ve çok yüksek bisikletçiler lehinedir. “Adanmışlık” boyutunda düşük seviyenin, yüksek ve çok yüksek seviyede fark anlamlı olurken, orta seviyede sadece yüksekle farklı. “dinçlik” boyutunda fark tespit edilmemiştir. “Coşku” alt boyutunda, düşük seviye, yüksek ve çok yüksek seviye ile farklı, orta seviyede sadece yüksekle farklı olduğu gözlenmiştir. Elde edilen bulgular değerlendirildiğinde, bisiklet kullanıcılarının mutluluk, aidiyet, benlik saygısı, kendini gerçekleştirme gibi değerlere ulaşmak amacıyla bisiklet kullandıklarını incelemiştir. Serbest zaman aktivitesi olarak bisikletçilerin bu aktiviteyle uğraşma nedeni de Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi kuramına dayanarak kendini gerçekleştirme boyutundaki kişisel ihtiyaçları yerine getirmek olarak belirtmişlerdir. (Aktaran: Koçak 2016: 5767) ve bu durumu destekler niteliktedir.(Valbuena, Saunders ve Rice 2016: 113) yaptıkları çalışmada, yüksek düzeyde canlılık ve coşku, bireyi bir hedefe doğru yönlendirir. Bu temel motivasyon olarak adlandırılan şeydir. Aynı zamanda adanmışlık boyutuna da besler niteliktedir. Biri motive olduğunda, o işe de daha çok adanmış olabileceğini belirtmişlerdir.

Araştırmaya katılan bisikletçilerin sosyo-ekonomik düzey durumuna göre dağılımı incelendiğinde; bireylerin sosyo ekonomik statüleri ve bisiklet bağlılık alt boyutlarında “Güven” alt boyutunda “Adanmışlık” alt boyutunda “Dinçlik” alt boyutunda “Coşku” alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı fark tespit edilememiştir.

Koçak (2016: 5767) Türkiye’deki bisiklet kullanıcılarının bisiklet kullanma nedenlerini ve bisiklet kullanımının sağladığı faydaları ortaya koyabilmeyi amaçladığı çalışmasında yer alan katılımcıların bisiklet kullanımı sonucunda elde ettikleri faydalar bölümünde, “İstedğim yere kolayca ulaşırım” maddesine verdikleri yanıtlar ile gelir durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark tespit edilmiştir. Buna göre 0-900 ve 901-1800 lira aylık gelire sahip bisiklet kullanıcıları, daha yüksek gelir grubundakilere göre daha olumlu düşünmektedirler. Çalışmasından farklı olarak bu çalışma göstermiştir kigelir durumu (N=331) kişi en az 800 TL en yüksek 40 bin TL olarak belirtirken 75 kişi bu soruyu cevaplandırmamıştır. Farklı meslek gruplarının yoğunlukta olduğu öğrenci(N=122),mühendis (N=45),sporcu (N=21) doktor (N=20) olarak takip etmektedir. Diğer meslek grupları 51 farklı iş kolunda oldukları saptanmıştır. Bu durum her meslek grubuna hitap eden bir spor dalı olarak bisikletin aynı zamanda farklı gelir

sahibi kişilere de aynı açıdan yaklaşım sergilediğini göstermektedir. Bir diğer çalışma olan, (Akandere, Baştuğ ve Akdoğan 2009: 461) çalışmalarında, kitlelerin spora bakış açıları toplumların genel yapısını da yansıttığı ve günümüz dünyasında sporun meslek olarak da yerini konumlandırması, sporcuların performans boyutu sosyal çevresiyle etkileşiminin önemli etkenlerden birisi olduğu söylenebilir. Böylelikle sportif yarışmalar da sosyalleşmenin önemli bir faktör olduğunun göstergesi olarak belirtmişlerdir.

Sonuç olarak elde edilen araştırma bulgular ışığında sonuçlar özetlendiğinde; cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu, yaş, yaşanılan yer, bisiklet sporu yapma yılı spor yapma yılı, yarışma sayısı ve katılımcıların sosyo-ekonomik düzey değişkenleri, güven, adanmışlık, dinçlik ve coşku gibi sporcu bağlılık alt boyutları gibi değişkenleri belirlemede önemli rol oynadığı söylenebilir.

5.2. Öneriler

Araştırmanın sınırlılıklarının da göz önüne alındığı bu çalışma için ileride gerçekleştirilecek çalışmalara fayda sağlaması amacıyla bir takım öneriler sunulmuştur:

- 1-Sporcu bağlılık ölçeği kavramının yer alabileceği diğer alan çalışmaları ile benzerlik ve farklılıklar araştırılıp bisiklet sporuna farklı boyutlar kazandırılabilir.
- 2-Bisikletçilerin sporcu bağlılık ölçeği kullanılarak incelendiği bu çalışma literatüre katkı sağlamak amacıyla diğer spor branşları ve katılımcıları ile de çalışılabilir.
- 3- Gelecekteki araştırmalar, spor araştırmacıları tarafından daha fazla dikkat edilmesi gereken bir hedef grup niteliği taşıyan kadın sporcular ile sporcu bağlılığı arasındaki ilişkiyi incelemelidir. Böylece boyutlara yönelik çıkarımlar, kadınların dinçlik boyutunu arttırmak için tasarlanabilir.
- 4-Ülkemizde bisiklet spor algısı genel olarak genç, boş zamanı olan, bekâr kişilerin yapabileceği bir aktivite olarak algılanıyor. Bu çalışmada adanmışlık boyutunda bekârların evlilere göre daha yüksek puan aldığı tespit edilmiştir.

Bireyin adanmışlık boyutundaki yaklaşımını, ailesi ile birlikte yapabileceği aktiviteler ile teşvik edilir bu tarz etkinlikler aile bilinciyle etkileşim sağlayıcı dönüştürücü yönetsel faaliyetler ilerde yapılacak çalışmalarda öncü olabilir.

5-Hızla küreselleşen dünyamızda kalabalık kentleşmenin de etkisiyle insanların doğaya olan gereksinimlerini de artırmaktadır. Yaş, gelir düzeyi ve eğitim düzeyinin artması bisiklet kullanımını azaltan faktörlerdendir. Bu bağlamda bisiklet kültürünün yaygınlaşması, bireylerin özel araçlarının yerine bisiklete uyum sağlayıcı, açık alan etkinliği olan bisikleti özendirici ve bisiklete olan talebi artırıcı, kişileri bisiklet konusunda bilinçlendirici çalışmalar üretmek yerel yönetimler ve bisiklet konusunda söz sahibi kuruluş ve organizatörlerin ortak çalışmaları ile motive edici kararların alınması önemli ve gereklidir.

KAYNAKLAR

- Akandere, Mehibe vd. (2009). “Erkek Maratoncularda Sosyal Çevre ve Ekonomik Durumun Spora Yönelmeye Etkisi” *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 22 / 2009
- Ardahan, Faik ve Mert, Mehmet (2014). “Bisiklet Kullanan Bireylerin Profillerinin Belirlenmesi ve Bireyleri Bisiklet Kullanmaya Motive Eden Faktörlerin Çeşitli Demografik Değişkenlere Göre Değerlendirilmesi: Türkiye Örneği”. *Turkiye Klinikleri Journal of Sports Sciences*, 6(2), 53-67.
- Ardahan, Faik ve Mert, Mehmet (2014). “Bireyleri Bisiklet Kullanmaya Motive Eden Faktörler Ölçeğinin Geliştirilmesi Ve Türk Populasyonu İçin Güvenirlilik Geçerlilik Çalışması” *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Yıl: 2, Sayı: 1, Mart 2014, s.409-427
- Aslan, Mahire ve Ağıroğlu Bakır, Aslı (2014). Öğretmenlerin Okullarındaki Örgütsel Bağlılığa İlişkin Görüşleri. *International Journal of Social Science Doi number: <http://dx.doi.org/10.9761/JASSS2249> Number: 25-I, p. 189-206, Summer I 2014*
- Atabeyoğlu, Cem (1994). *Türk Bisiklet Tarihi. İstanbul: Türk Spor Vakfı Yayınları*
- Aydilek, Bülent ve Sarıççek, Celalettin (2018). *Ortaöğretim Spor Lisesi Bireysel Sporlar Bisiklet Ders Kitabı*. MEB Yayınları.
- Balay, Refik (2014). *Yönetici ve Öğretmenlerde Örgütsel Bağlılık*. Ankara: Pegem Akademi.

- Babić, Vesna; Šarac, Jelena; Missoni, Saša ve Sindik, Joško (2015). “Athletic Engagement and Athletic Identity in Top Croatian Sprint Runners”. *Coll. Antropol.* 39 (2015) 3: 521–528 Original scientific paper.
- Can, Yusuf, Soyer, Fikret ve Bayansalduz, Mehmet (2009).“Sporcuların İş Tatmini İle Lider Bağlılığı ve Örgütsel Bağlılık Duyguları Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi”. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi Cilt 3, Sayı 3, 2009.*
- Casper, Jonathan M. ve Andrew, Damon P. S (2008). “Sport commitment differences among tennis players on the basis of participation outlet and skill level”. *Journal of Sport Behavior*, 31(3), 201-219.
- Çetin, Cem (2015).*Spor İletişimi-Spor Televizyon Birlikteliği Sattırıyor*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Çöl, Güner ve Gül, Hasan (2005). “Kişisel Özelliklerin Örgütsel Bağlılık Üzerine Etkileri Ve Kamu Üniversitelerinde Bir Uygulama” Dr. Gaziosmanpaşa Üniversitesi Zile Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 2005, 19(1):291-306
- Doğan, Selen ve Kılıç, Selçuk (2007). “Örgütsel Bağlılığın Sağlanmasında Personel Örgütsel Bağlılığın Sağlanmasında Personel Güçlendirmenin Yeri ve Önemi” *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Sayı: 29, Temmuz-Aralık 2007, ss.37-61
- Diker, Oğuz (2014). “Algılanan Liderlik Tarzları, Örgüt Kültürü ve Örgütsel Bağlılık İlişkisinin Turizm Endüstrisinde İncelenmesi”. Doktora Tezi. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Giray, Caner ve Salman, G. Gültekin (2008). “Fenerbahçe Taraftarlarının Takımlarına Yönelik Psikolojik Bağlılıkları ile Saldırganlıkla İlgili Tutumları Arasındaki İlişki” *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Yıl:7 Sayı:13 Bahar 2008 s.147-157*

Gülova, Asena Altın ve Demirsoy, Özge (2012). “Örgüt Kültürü ve Örgütsel Bağlılık Arasındaki İlişki: Hizmet Sektörü Çalışanları Üzerinde Ampirik Bir Araştırma” *Business and Economics Research Journal Volume 3 Number 3 2012 pp. 49-76* ISSN: 1309-2448

Güney, Salih (2017). *Örgütsel Davranış*. Ankara: Nobel Yayınevi

Jeon, Jung-Hwan ve Ridinger, Lynn L. (2014). “An Examination of Sport Commitment of Windsurfers” *Journal of Sport Behavior, Vol. 32, No. Old Dominion University, Norfolk.*

J. D. DeFreese, Alan L. Smith (2013). “Areas of Worklife and the Athlete Burnout-Engagement Relationship” *Journal of Applied Sport Psychology, 25:2, 180-196, DOI: 10.1080/10413200.2012.705414*

Kahraman, Atıf (1995). *Osmanlı Devletinde Spor Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.*

Kara, Feyza Meryem vd. (2015). Study of Turkish Form of Athlete Engagement Scale; Validity and Reliability Study (Sporcu Bağlılık Ölçeğinin Türkçe Uyarlaması Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması). *III. International Exercise and Sport Psychology Congress 23 October 2015. İstanbul/Turkey.*

Kelecek, Selen; Kara, F. Meryem ve Aşçı, F. Hülya. (2018). *Sporcu Bağlılık Ölçeği'nin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması*. Spormetre, 16(3), 39-47. Doi: 10.1501/Sporm_0000000374.

- Kelecek, Selenve Göktürk Erdem.(2017). “Kadın Futbolcularda Sporcu Bağlılığının Sporcu Tükenmişliğini Belirlemedeki Rolü” *Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi* 2(2), 162-173 2017, Ankara.
- Kreimer,J.Carlos (2012).*Bisiklet-Zen/Kent Ulaşımında Bisiklet*. Çev.A.Atay. İstanbul: Habitus Yayıncılık.
- Koç, Hakan (2009). “Örgütsel Bağlılık Sadakat İlişkisi”, (<http://dergipark.gov.tr/download/article-file/70111/>, 19 Mart 2019 tarihinde erişildi)
- Koçak, Funda (2016). Türkiye’de bisiklet kullanımı: Bisiklet kullanma nedenleri ve elde edilen faydalar. *Journal of Human Sciences*, 13(3), 5760-5771. doi:10.14687/jhs.v13i3.4190
- Kosmidou, Evdoxia, Proios ,Miltiadis ve Giannitsopoulou, Evgenia (2013). “Physical Self Worth, Athletic Engagement And Goal Orientations In Greek Female” Department of Physical Education and Sports, *Aristotle University of Thessaloniki Pamukkale Journal of Sport Sciences*, Vol.4, No.2, Pg:79-9
- Lonsdale, C., Hodge, K. ve Jackson, Susan A.(2007). “Athlete Engagement: II. Develpment and Initial validation of the Athlete Engagement Questionnaire”.*Int.J.Sport Psychol.*,2007;38:471-492
- Lonsdale, C., Hodge, K. ve Raedeke D.Thomas (2007).“Athlete Engagement: I. A Qualitative Investigation Of Relevance And Dimensions”, (https://www.researchgate.net/publication/286895046_Athlete_engagement_I_A_qualitative_investigation_of_relevance_and_dimensions, 29 Kasım 2018’de erişildi).
- Martins, Paulo, Rosado, António, Ferreira, Vítor ve Biscaia,Rui(2014). “Examining the validity of the Athlete Engagement Questionnaire (AEQ) in a Portuguese sport setting”. *University of Lisbon, Portugal.Motriz, Rio Claro*, v.20 n.1, p.1-7, Jan./Mar. 2014

Metin, Mustafa (2014). *Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

N.E. Fernandes, A.H. Correia, A.M. Abreu, R. Biscaia(2013). Relationship Between Sport Commitment And Sport Consumer Behavior.*Fundação Técnica e Científica do Desporto 2013*, vol. 9, n. 4, pp. 2-11 doi: 10.6063/motricidade.9(4).96.

Pepe, Hamdi ve Kuru, Emin (2001). “Spor Yapan ve Yapmayan Bayanların Sosyo-Ekonomik Seviyelerinin Araştırılması”.*G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt 21, Sayı 3 (2001) 209-221*.

Sabancı, Ali vd.(2018).“Milli Eğitim Müdürlükleri Çalışanlarının Örgütsel Bağlılık Düzeyleri (Antalya İli Örneği)”. *Doç.Dr., Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü ORCID ID C-5426-2016*.

Santi, Giampaolo, Bruton, Adam,Pietrantonio, Luca ve Mellalieu, Stephen (2014) Sport commitment and participation in masters swimmers: *The influence of coach and teammates*”. *European Journal of Sport Science*, 14:8, 852-860, DOI: 10.1080/17461391.2014.915990.

Scanlan, Tara K, Carpenter,Paul J. vd.(1993) “An Introduction to the Sport Commitment Model”.*Journal Of Sport & Exercise Psychology*, 1993, Is, 1-15.

Sidwells,Chris (2003).*Bisiklet A'dan Z'ye Kullanıcı Rehberi*.Çev.K.Bodur.İstanbul :Kaknüs yayınevi.

Süme, Mehmet ve Özsoy, Selami (2010). “Osmanlı'dan Günümüze Türkiye'de Bisiklet Sporunu”.*Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 24 / 2010*

Togo, Osman Tolga (2018).“Kurumsal Spor Organizasyonlarının Örgütsel Bağlılık Ve Yaşam Kalitesine Etkisinin Değerlendirilmesi”. Doktora Tezi. İstanbul: *Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*.

Yücel, İlhami ve Koçak, Daimi (2015). Hiperlink (Firm). İstanbul:*eBook. Language: Turkish*, Veritabanı: eBook Collection (EBSCOhost).

Valbuena, Michele Joan D., Rice ve Vanessa, John Saunders (2016). “Athlete Engagement: A Qualitative Investigation of the US American Athlete” *Philippine Journal Of Psychology*, 2016, 49 (1), 95-119.

“Bisiklet hakkında”, (<http://bisiklet.gov.tr/federasyon-2/tarihce/federasyonumuzun-tarihi/>, 1 Ocak 2019’da erişildi).

“2015’de Bisiklet ve Algısı”, (<https://aktifyasam.org.tr/pdf/bisiklet-algisi-raporu.pdf/>,17 Mart 2019’da erişildi).

“Türkiye Toplumunun Fiziksel Aktivite Düzeyi Araştırması”, (<https://aktifyasam.org.tr/pdf/fiziksel-aktivite-arastirmasi-raporu.pdf/>,30 Mayıs 2019’da erişildi).

“Granfondo hakkında”, (<https://granfondocesme.com/tr/hakkında/granfondo/>,30 Mayıs 2019’da erişildi).

“Track about”, (<http://www.uci.ch/track/about/>,16 Haziran 2019’da erişildi).

“Olimpiyatlarda Türk bisikleti”, (<http://www.cyclingtr.com/bisiklet-triatlon-yuzme-atletizm/olimpiyatlarda-trk-bisikleti.html/>,16 Haziran 2019’da erişildi).

EKLER

EK 1: KİŞİSEL BİLGİ FORMU

T.C

ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

SPOR YÖNETİCİLİĞİ ANA BİLİM DALI

Değerli Katılımcılar,

Bu çalışma bisiklet sporu yapan bireylerin(sporcuların) bisiklet sporuna bağlılık düzeylerini ölçmekve kişisel bilgilerle karşılaştırmak amacıyla yapılacaktır. Her bir ifadeyi okuduktan sonra sizi en uygun tanımlayan ifadeyi seçerek üzerini (x) işareti ile işaretleyiniz veya yazınız. Çalışmaya katılım gönüllük esasına göre olup sorulara vereceğiniz gerçek yanıtlar çalışmanın güvenilirliği ve geçerliliği açısından önem taşımaktadır. Anket soruları 2 sayfadan oluşmaktadır.

Çalışmaya sağladığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.

Gamze Yerlikaya

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

- 1- Cinsiyet :
Kadın () Erkek ()
- 2- Doğum Yılıınız: _____
- 3- Medeni Durumunuz:
Evli () Bekâr ()
- 4- En son mezun olduğunuz okul (İlkokul, Ortaokul, Lise, Üniversite vb.):

- 5- En son mezun olduğunuz okulunuzdaki varsa bölüm/ alan): _____
- 6- En uzun süre yaşadığınız yer (Köy, Kasaba, İlçe, İl, Büyükşehir): _____
- 7- Kaç yıldır spor yapıyorsunuz: _____
- 8- Kaç yıldır bisiklet sporu yapıyorsunuz: _____
- 9- Bisiklet sporunda ki seviyenizi işaretleyiniz: Düşük 1 2 3 4 5 Çok yüksek
- 10- Hangi sıklıkla bisiklet sporu yapıyorsunuz (Örn: Haftada iki gün 2'şer saat)

- 11- Şu ana kadar kaç bisiklet yarışmasına katıldınız? _____
- 12- Yarışmalarda aldığınız en iyi derece? _____
- 13- Ailenizin ortalama aylık geliri: _____
- 14- Başka bir spor branşı ile ilgileniyor musunuz? Lütfen Belirtiniz: _____

15- Ailenizde sizden başka spor yapan var mı? Lütfen belirtiniz: _____

16- Mesleğiniz: _____

17- Sosyo-ekonomik- düzeyiniz: Düşük () Orta () Yüksek ()

Lütfen Diğer Sayfaya Geçiniz

EK 2: SPORCU BAĞLILIK ÖLÇEĞİ

Aşağıda sizin spor yaşamınıza ait algınızı ölçtüğü düşünülen bazı ifadelere yer verilmiştir. Her bir ifade sunulan durumun sizin için uygunluğunu belirtmek için uygun alanı işaretleyiniz. Her birey, diğer bireylerden farklı olduğundan bu ankette doğru veya yanlış cevap yoktur. Cevaplarınız gizli tutulacak ve sadece bu araştırma kapsamında kullanılacaktır. Göstereceğiniz ilgi ve özene şimdiden teşekkür ederiz.

SPORCU BAĞLILIK ÖLÇEĞİ		Neredeyse Hiç	Nadiren	Bazen	Sıklıkla	Hemen Hemen .Her zaman
Lütfen her ifadeyi bir kez işaretleyiniz ve cevaplanmamış hiçbir ifade bırakmayınız.						
1	Spordaki hedeflerimi başaracak kapasitede olduğuma inanırım	1	2	3	4	5
2	Spor branşımda başarılı olacak kapasitem olduğumu hissederim	1	2	3	4	5
3	Spor branşımda başarılı olmak için gerekli beceri/teknikçe sahip olduğuma inanırım	1	2	3	4	5
4	Yeteneklerime güvenirim	1	2	3	4	5
5	Kendimi spordaki hedeflerimi başarmaya adanmışımdır	1	2	3	4	5
6	Spordaki hedeflerimi başarma konusunda kararlıyım	1	2	3	4	5
7	Kendimi spor branşıma adanmışımdır	1	2	3	4	5
8	Spordaki hedeflerime ulaşmak için çok çalışmak isterim	1	2	3	4	5
9	Spor branşım ile uğraşırken enerji dolduğumu hissederim	1	2	3	4	5
10	Spor branşım ile uğraşırken kendimi enerji verilmiş gibi hissederim	1	2	3	4	5
11	Spor branşım ile uğraşırken kendimi enerjik/dinamik hissederim	1	2	3	4	5
12	Spor branşım ile uğraşırken kendimi gerçekten canlı/hayat dolu hissederim	1	2	3	4	5
13	Spor branşım beni heyecanlandırır	1	2	3	4	5
14	Spor branşım konusunda coşkuluyumdur	1	2	3	4	5
15	Spor branşımdan keyif alırım	1	2	3	4	5
16	Spor branşımda eğlenirim	1	2	3	4	5

Ek 3: Etik Kurul Onayı

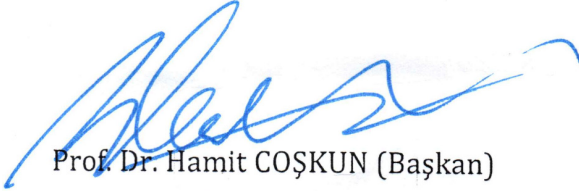

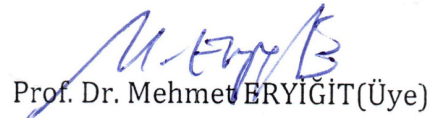
Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Sosyal Bilimlerde İnsan Araştırmaları Etik Kurulu

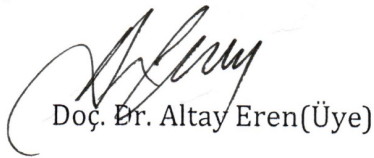
Doç. Dr. Hasan Birol YALÇIN, Gamze YERLİKAYA
Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
Spor Yöneticiliği Bölümü, A.B.D.

Sayın Doç. Dr. Hasan Birol YALÇIN, Gamze YERLİKAYA,

“Bisikletçilerin Sporcu Bağlılıklarının İncelenmesi” konulu araştırmanız ile ilgili olarak Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimlerde İnsan Araştırmaları Etik Kuruluna 13.06.2017 tarihli yapmış olduğunuz başvuru (Protokol NO. 2017/184) kurulumuzun 17.07.2017 tarihli ve 2017/06 toplantısında değerlendirilerek etik olarak uygun bulunmuştur. Bilgilerinize sunarız.

Prof. Dr. Hamit COŞKUN (Başkan)

Prof. Dr. Mehmet ERYİĞİT (Üye)

Doç. Dr. Altay Eren (Üye)

Doç. Dr. H. Birol YALÇIN (Üye)

Doç. Dr. Seval ALKOY (Üye)

Y. Doç. Dr. Abdullah DURAKOĞLU (Üye)

Av. Zuhâl Demirci (Üye)

ÖZ GEÇMİŞ

Adı ve Soyadı : Gamze YERLİKAYA

Doğum Tarihi : 03.09.1985

Doğum Yeri : Bolu

Eğitim Durumu :

2015 – 2019 **Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Yüksek Lisans Eğitimi.**

2017 -2018 **Kadir Has Üniversitesi Spor İletişimi**

2015 **AİBÜ Eğitim Fakültesi Pedagojik Formasyon Beden Eğitimi Öğretmenliği**

2011 **AİBÜ Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu 2. si**

2011 **AİBÜ Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu Spor Yöneticiliği Bölüm 1.si**

2010 **Halmstad University -İsvec (ERASMUS) Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Spor Yöneticiliği**

2005- 2006 **İngilizce Hazırlık Abant İzzet Baysal Üniversitesi**

Yabancı Diller :İngilizce

Deneyimler :

- Bolu Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü 2017 (Basın Servisi)
- Türkiye Bisiklet Federasyonu 2009 (staj)
- Bolu Olay Gazetesi Spor Muhabirliği ve Spor Yazarlığı 2010- 2011
- Boluspor Store (Satış danışmanı) 2011
- Türkiye Bisiklet Federasyonu 2012 (ulusal hakem)
- Türkiye Motosiklet Federasyonu 2013 (hakem)
- 48.49.50.51.52.Cumhurbaşkanlığı Bisiklet Turu 2012'den 2016'ya kadar Yerli ve yabancı basın ekibinde görevli

- 54. Cumhurbaşkanlığı Bisiklet Turu 2018 Ulusal Bisiklet Hakemi
- Pelops Sports Club Ankara (satış danışmanı/üyelik hizmetleri) 2013
- MOST Life Sports Club Ankara (satış danışmanı/üyelik hizmetleri) 2013-2014

